Ժ. ՏԱՐԻ 2874 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 22 ՆԱՒԱՍԱՐԴ 4386 1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1893 2 ՌԷՊԻՒ-Լ ԷՎՎԷԼ 1311 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԷՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌وك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	[illegible]	150
»	»	[illegible]	75
»	»	[illegible]	40
Օտար երկիրներ	Տարեկան	[illegible]	56
»	»	[illegible]	28
Ընտիր թուղթի վրայ	[illegible]	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց բաժանորդ	[illegible]	Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 1/13 ՍԵՊՏ. 1893

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ.—Թ... այսպէս կը բաշխէ նորընտիր երեսփոխանները. Հանրապետականք 311, Արմատականք 122, Նոր-Հանրապետականք (աջակողմեանք ի Հանրապետութիւն յարեալ) 35, Գործաւորականք 49, Պահպանողականք (Օրլէանեանք և Պոնաբարդեանք) 58, գումար 575. Պ. Կոպլէ Պ. Քլէմանսոյի տեղը կը բռնէ այս նոր Երեսփոխանութեան մէջ. բայց Պ. Կոպլէ Պ. Քլէմանսոյէ աւելի յարգի մարդ մ'է ամեն տեսակէտով։ Ըսաւ որ թէև գործաւորականք ազդեցիկ կուսակցութիւն մը պիտի ըլլան, բայց ինք անոնց պետը պիտի չըլլայ, որովհետեւ ինք արմատական-գործաւորական մ'է, այսինքն՝ պիտի աշխատի արմատականներու և գործաւորականներու ինչ ինչ խնդրոց վրայ համաձայնեցնելով կազմել քաղաքական հիմնագիր մը. Պ. Կոպլէ Ֆրանսական արդի Սահմանադրութեան վերաքննութիւնը կը պահանջէ, այսինքն՝ ամեն բանէ առաջ Ծերակոյտին ջնջումը, որ ամեն ծայրայեղ տարրերուն աչքին փուշ եղած է. յետոյ կուզայ Եկեղեցւոյ և Պետութեան բաժանում, որով Տէրութեան պիտի մնայ տարեկան 40 միլիոն Ֆր. ի գումար մը, զոր հիմա կառավարութիւնը կղերին կը վճարէ իբրև թոշակ. Բայց վերաքննութեան համար Ծերակոյտին հաւանութիւնն հարկ է, և հաւանական չէ որ Ծերակոյտն իւր իսկ ջնջման համակերպի. Եթէ երբեք վերաքննութիւն մը որոշուի, կանխաւ պայման պիտի դրուի որ Ծերակոյտին չդպչուի. Պ. Ժիւլ Ֆէռիի օրով անգամ մը վերաքննութիւն եղաւ, բայց այդ բացարձակ պայմանաւ միայն.

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Բոլոր Ֆրանսա անոր վրայ միայն կը մտածէ թէ ինչ ընելու է ռուս նաւատորմն ամենէն աւելի փառաւորապէս ընդունելու համար Ֆրանսայի մէջ. Ֆրանսացիք հանդէս կազմակերպելու համար աշխարհի առաջին ազգն են, և երբ կազմուելիք հանդէսի մը համար նոյն իսկ Ֆրանսացիք կը մտածեն, պէտք է հետեւցնել թէ բացառիկ բան մ'ընել կ'ուզուի. Փարիզի բոլոր լրագրաց անօրէնք անդամակցած են կազմակերպիչ յանձնախմբի մը, որ ութ օր շարունակ պիտի հիւրընկալէ և մեծարէ ռուս նաւախմբին ո՛չ միայն սպաներն, այլ և քանի մը հարիւր նաւազները.—Թատերական ներկայացումներ, խնճոյքներ, լուսավառութիւններ, ջահագնացութիւններ և մանաւանդ Օբերայի Թատրոնին մէջ կլինքայի (թատերանուագն ի պատիւ Զարին. Պ. Քառնօ Պ. Մօրէնհայմի (ռուսական դեսպանին) և բոլոր նախարարաց հետ Թուլոն պիտի երթայ և պաշտօնապէս պիտի այցելէ նաւախմբին. Թուլոնի գաւառային ժողովն անսահման վարկ քուէարկեց հանդիսին պատրաստութեանց համար ի մասին Թուլոն քաղաքին. Այն պահուն Թուլոնի նաւարանէն ի ծով պիտի իջուցուի ժամանակէ մ'ի վեր շինութիւնն արդէն լրացած Ժօրէկիպէռի զրահաւորը. Մարսիլիոյ քաղաքային խորհուրդն եւս ի պատիւ նոյն նաւախմբին հանդէսներ կը կազմակերպէ, և Մարսիլիա Թուլոնի հետ պատիւ պիտի ունենայ Ռուսերուն ներկայութիւնը վայելելու. Մարսիլիոյ գաւառային խորհուրդն ատենապետն հեռագիր մը ղրկելով առ Նախարարապետ Պ. Տիւբիւի, առաջարկեց որ Հոկտ. 1/13, ռուսական նաւախմբին Ֆրանսական ջուրերը գալուն օրը, բովանդակ Ֆրանսայի համար տօնի օր հռչակուի. Աւ ի՛նչ կրնար առաջարկուիլ. Բայց եթէ Զարն ինք այցելէր ի Ֆրանսա. Այն ատեն ի՛նչ պիտի ըլլար.

—Ռուս կառավարութիւնն ի մօտոյ Տէրութեանց (ինչպէս և Ցունաստանի և Սեւ Լերան) պիտի ուղղէ շրջաբերական մը, ծանուցանելով թէ որոշած է նաւային կայան մ'ունենալ Միջերկրականի մէջ, և այս որոշման պատճառներն ալ պիտի ըսէ.

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ.—Անգլ. կառավարութիւնն որոշեց յատուկ դեսպանութիւն մը ղրկել Աֆղանստանի Էմիրին քով ի Քապուլ, ուր սովորաբար մահմետական գործակատար մը միայն կը պահէ. Սըր Մորդիմըր Տիւռան պիտի ըլլայ պետ այս պատուիրակութեան, որուն անդամ է նաեւ գնդապետ Էլլըս, տեղեկութեանց բաժնին պետն և զինուորական և քաղաքական մի քանի պաշտօնեայներ, նաեւ պարսիկ թարգմաններ. Դեսպանութեան նպատակն է Աֆղանստանի սահմանաց նկատմամբ ինչ ինչ խնդիրներ կարգադրել. Կը կարծուի թէ Սըր Մորդիմըր անգլաաֆղանեան վերջնական դաշնագիր մը պիտի առաջարկէ Էմիրին, որ արդէն ամեն տարի կարեւոր գումար մը կ'առնու Հնդկաստանի կառավարութենէն.

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Թղթադրամի անկումն և ոսկեդրամի սղումն արգիլելու համար հելլէն կառավարութեան զանազան ձեռնարկները ցարդ ապարդիւն մնացին, և գանձային կացութիւնը բարւոքում չունեցաւ. Այս տարւոյ չամիչի հունձքը բացառիկ կերպիւ առատ լինելով թէև շահաւոր տուրևառ մ'ընել կը յուսացուէր, բայց նաեւ այս յոյս ի դերեւ ելաւ. Գնորդները կը վարանին, և թէպէտ հունձքը քանակութեամբ և տեսակաւ սովորականէն աւելի են, բայց գինը սովորականէն վար են. Ոսկւոյ տարբերութիւնը թղթադրամէն, որ 100ին 60 է, աւելի բարձրանալու հակամէտ է քան իջնելու, և անկարելի է ըսել թէ գործոց բարւոքում մը ե՛րբ տեղի պիտի ունենայ. Բարեփոխում մը յառաջ բերելու համար նախարարութեան ամեն ճիգերուն թերահաւատութեամբ կամ անտարբերութեամբ կը նայուի Աթէնքի Սակարանին մէջ, և մինչեւ որ թղթադրամը բարձրուի, յոյս չկայ որ այս զգացում փոխուի. Բայց եթէ փորձը ցուցնէ թէ հաստատ մեծամասնութիւն մ'ունի իւր ետեւ, հաւանական է որ տագնապը թեթեւնայ, և կացութիւնը բարւոքել սկսի.

ՍԵՐՊԻՈՅ պատանի թագաւորն ի Թօբօլա երթալով, գեղեցիկ պսակ մը դրաւ Սերպիոյ նախկին իշխան Քարաճորճի գերեզմանին վրայ. Իւր այս ընթացքին շատ հաւնուեր է երկրին մէջ.

ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ.—Նախկին ծիարձակ մը որ երիտասարդ կին մը սպանելուն համար մահուան դատապարտուած էր, վերջերս ի Սիտնէյ կախաղան հանուեցաւ. Բայց չուանն աղէկ լարուած չըլլալով, մարդը տասն երկու վայրկեան կախուած մնաց անհնելի տանջանքով, մինչեւ որ խեղդուեցաւ. Ներկայք սոսկմամբ տեսան այս բան, և կառավարութիւնը պաշտօնանկ ըրաւ դահիճն, և քննութեան ենթարկեց.

ՄԱՐԴԱԶՈՀ.—Սլլահապատի անգլ. թերթ մը կը պատմէ թէ Պէնարէսի մօտ գիւղի մը մէջ հնդիկ քուրմեր ընտանիք մը համոզելով անոր 16 տարեկան տղայն Քալի չաստուածին կուռքին առջև տարեր են և հոն ջերմեռանդ բազմութեան մը առջեւ երգերով ու մաղթանքներով տղուն վիզը կտրեր և անոր արիւնը սրսկեր են կուռքին վրայ. Կառավարութիւնը ձերբակալեր է զիրենք, և քննութիւն հրամայեր է.

ԹՈՒՐՔԻԱՅԷՆ Ի ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

ԱՂԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆ.—ԱՂՆ ՀՆԴԿԱՑ ՄԷՋ.—ԳԱՆԴԷՍ ԳԵՏՆ ԵՒ ՀՆԴԿԱՑ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ

Աէթ-Լիւի երկուշաբթի աւուր թուով ծանուցինք թէ Աւստրիոյ դրամատուն մը կը փորձէ Աւստրիա-Հունգարիայէն աղ ղրկել Հնդկաստան, և արդէն Լոյտի չոգենաւ մը ճամբայ ելած է Թրիեստէն, աղի մեծ բեռ մը տանելով. Այս լուրը տալով, յիշեցուցեր էինք թէ Թուրքիա եւս աղ կը ղրկէ Հնդկաստան. Պէտք է գիտնալ թէ Հնդկաստան տարին 400,000 տակառաչափ աղ կը գնէ օտար երկիրներէն, և գլխաւոր հայթայթիչներն են Անգլիա, Իտալիա և Ֆրանսա. Թուրքիա հոն կը ղրկէր միայն 15,000 տակառաչափ. (Մէկ տակառաչափ = 20 կենդինար.) Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը միջոցներ ձեռք առած է այս քանակութիւնն աւելցնելու. Գլխաւոր դժուարութիւնը չոգենաւերն աղ բեռցնելու վրայ կը կայանայ. Շոգենաւերն առագաստանաւուց պէս չեն, պէտք է դիւրութիւն ունենան շուտով առնելու իրենց բեռը, ժամանակ չկորսնցնելու և ծախքերնին չաւելցնելու համար. Ի Լիվրբուլ և այլուր նաւամատոյցներ այնքան լաւ շինուած են որ մեծաքանակ բեռ 4—5 օրուան մէջ բեռնաւորելով մեկնելու կարող կ'ըլլան չոգենաւք. Հետեւապէս, Եեմէնի մօտ Սալիֆ կոչուած տեղն Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը շինել տուած է 300 մեգր երկայնութեամբ նաւամատոյց մը, ուր մօտենալով, աղի բեռը դիւրաւ պիտի կրնան առնուլ չոգենաւք. Նաւամատոյցին մեծագոյն մասը լրացած և մէկ մասն երկաթէ շինուած է. Երկաթեայ մասին համար յԵւրոպա եղած յանձնարարութիւնք դեռ եկած չեն. բայց ի մօտոյ պիտի աւարտի շինութիւնն. այն ատեն տարեկան մինչև 75,000 տակառաչափ պիտի կրնայ ղրկուիլ արաբական աղ ի Հնդկաստան. Այս մասին յիշեալ Վարչութիւնը պայմանադրութիւն կնքած է մօտակայ աղահանքին վարձակալին հետ, որ Եւրոպացի մ'է. Եւ պէտք է գիտնալ թէ այս արաբական աղ յոյժ յարգի է Հնդկաստանի մէջ. Մինչ եւրոպեան երկիրներէն ղրկուածն ըստ մեծի մասին ծովային աղ է, Արաբիոյ արտադրածն հանքային աղ է (քար աղ,) զոր կը գնեն մանաւանդ բարձր դասակարգի Պրահմանք, ինչ ընելու համար, ուտելու համար, ո՛չ. անոր համար թէեւ աւելի աժան աղ կը գնեն. իսկ Արաբիոյ ազնուագոյն աղը կը գործածեն . . . իրենց մեռեալներն աղելու. Աղով կը զմռսեն իրենց մեռեալները, զորս ապա Գանգէս նուիրական գետը կը նետեն, այն «սուրբ» գետին մէջ թաղուելին ամենէն երջանիկ վիճակ համարելով իրենց ննջեցեալներուն համար. Ու այսպէս Հնդկաստանի նուիրական գետն հնտախտի ճշմարիտ կեդրոնն է Հնդկաց համար. այն «սուրբ» գետն աշխարհի ամենէն անսուրբ գետն է. զի գետին բոլոր ընթացքին վրայ մարդ կը հանդիպի դիակներու, զորս ջուրն իրեն հետ կը տանի, բայց իւր եզերաց վրայ տեղ տեղ կը թողու, և անտարբեր Հնդիկն որ նոյն ջուրին մէջ կը լուացուի, իւր ձեռքով մէկդի հրելով դիակը, կը շարունակէ լուացումն. Արաբիոյ աղն ի՛նչ ընէ այս մարդոց և իրենց ննջեցելոց մաքրութեան համար. Արաբիա, աղ արտադրող ամենէն մօտ երկիրն ըլլալով Հնդկաստանի, պէտք էր ամեն եւրոպական երկրէ աւելի աղ տար Հնդկաց, և այսուհետեւ կարող ըլլայ թերեւս քիչ մը աւելի տալու. բայց աշխարհի բոլոր աղը կարող պիտի չըլլայ Գանգէս գետին գարշաւոր աղտեղութիւնները մաքրելու, որով այն նշանաւոր գետին ափունք ամենէն անմաքրելի բոյներն են հնտախտի.

ՇՈՒՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾՆ Ի ՊԵԼՃԻԳ

Լիէժի ամերիկեան հիւպատոս Պ. Նիքոլաս Սմիթ ուշագրաւ տեղեկագիր մը գրած է Պելճիոյ մէջ գիտուած հետաքրքրաշարժ երեւոյթի մը վրայ, այն է՝ շուներուն իբրեւ բեռ կրող և սայլ քաշող կենդանի գործածուելուն վրայ. Անյիշատակ ժամանակներէ հետէ շունը թափառաշրջիկ կենդանի մը նկատուած է, և իւր կեանքն անցուցած է զուարճութեան կամ խեղճութեան մէջ, միջավայրին և իւր տեսակին համեմատ. Պելճիոյ մէջ օգտակար և բարեբաստիկ կենդանի մ'է. զի գործ մը կը կատարէ, և լաւ կը սնանի, իբրեւ արդիւնք իւր աշխատութեան. Պելճ քաղաքներն և մանաւանդ Լիէժ հարուստ և ճարտարագործ քաղաք ըլլալով, ձիէ աւելի շուն կը գործածէ սայլ քաշելու. Շուներն այսպէս կը գործածեն պարտիզպանք, մսագործք, հացագործք, նպարավաճառք, բեռնակիրք և սուրհանդակք. Շունը ձիուն համեմատութեամբ կրկնապատիկ աւելի շուտ կ'երթայ և իւր ծաւալին նայելով շատ աւելի բեռ կը կրէ. Սովորական շուն մը 600 լիպրա կամ 200 քաշէ աւելի բեռ կը քաշէ, իսկ խոշոր շուները կրկնապատիկ աւելի կրնան քաշել. Գործարաններու մէջ եւս շուները կը գործածեն թեթեւ մեքենայներ դարձնելու. Լիէժի պատուաւոր մարդ մը իւր սրունքը գործածելու անկարող ըլլալով, անպիսի կառք մը շինել տուաւ որուն իւր գանիսկան խոշոր շունը լծելով, հիմակ հանդիստ կը շրջի քաղաքին մէջ և շրջակայքը. Շուներն այսպէս մարդոց օգտակար ըլլալնուն համար ո՛չ միայն չեն գժկամակիր, հակառակութիւն չեն ցուցներ, այլ կարծես գոհ կ'ըլլան, հպարտութիւն կը զգան. Օրական 40 փարայէն մինչեւ 60 փարա ծախք կ'ըլլայ շուն մը կերակրելու համար, որուն կը տրուի ձիու միս և սեւ հաց. Շուներուն օգտակարութիւնն այս կերպիւ հաստատուած ըլլալով, անոնց տեսակն ազնուացնելու նոյնքան հոգ կը տարուի այժմ ինչպէս ի վաղուց անտի հոգ կը տարուի ձիերուն տեսակն ազնուացնելու. Պելճիոյ մէջ հրապարակներ կան ուր շուն կը ծախուի, ինչպէս ձի ուրիշ քաղաքներու հրապարակաց մէջ. Ուժեղ շունի մը համար մինչեւ չորս կամ հինգ անգլ. ոսկի կը տրուի.

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Մեծ. Տքթ. Ճէվահիրճեան հետեւեալ նամակը գրած է մեզ.

«Օրուան համաճարակին առթիւ գրուցուածներն և գրուածներն ինձ կը յիշեցնեն զգուշութիւն մը, որ այնքան զգուշութեանց շարքին մէջ երբեմն ուշադրութենէ կը վրիպի, բայց պէտք չէ որ վրիպի. Կ'ակնարկեմ այսպիսի տարափոխիկ համաճարակներէ մեռնողներն առանձին տեղ թաղելու պէտքը. Սովորաբար, իւրաքանչիւր դաւանութեան պատկանեալ ոք իւր դաւանութեան յատուկ գերեզմանատան մէջ կը թաղուի, թէեւ հնտախտէ մեռած ըլլայ. Այս դրութիւն վտանգէ զերծ չէ. որովհետեւ փորձով գիտուած է թէ հնտախտի միկրոբը տարիներով կրնայ ապրիլ խոնաւ տեղեր, և գերեզմանատանց խոնաւութիւնն ամենէն յարմար ընդունարանն է իրենց համար. Արդ, մեծ քաղաքաց մէջ մանաւանդ, քանի մը տարի ետքը գերեզմանք մասամբ կամ ամբողջ կը բացուին նոր մեռեալ թաղելու համար. ուրիշ բան է եթէ հաստատ տապանաքարերով ապահովուած ըլլան, և այս պարագային մէջ իսկ եկեղեցւոյ մը կամ բարեգործական հաստատութեան մը շինութիւնը բաւ է շատ մը գերեզմաններ իրենց տապանաքարերէն զրկելու. Եւ երբ տարիներ անցնելով բացուի գերեզմանն ուր հնտախտաւոր մը թաղուած էր, ապահովութիւն չկայ թէ միկրոբներն ողջ առողջ դուրս պիտի չելնեն այն գերեզմանէն, և նոր վարակման մը միջոց պիտի չըլլան. Այս դիտողութիւնստոյգ է ո՛չ միայն հնտախտէ այլ և ժանտատենդէ և ուրիշ տարափոխիկ հիւանդութիւններէ մեռնողներուն համար. Բայց ճարակման սաստկութիւնը ծանօթ ըլլալով, ամենէն աւելի զգուշութիւն հնտախտի ժամանակ պէտք է ընել. Ա՛ս այս կը բաւէ զատ տեղ մը յատկացնել հնտախտէ մեռնողներուն համար, ուր որ հնտախտ պատահի. այն տեղը վանդակորմով մը բաժնել առանձնացնել, և համաճարակը վերջանալուն բոլորովին գոցել, տարիներ անցնելէն ետքը դարձեալ նոյն նպատակին ծառայեցնելու համար, եթէ համաճարակը վերսկսի. Իրաւ, հասարակ գերեզմանատանց մէջ իսկ հնտախտէ մեռնողի մը գերեզմանը խորունկ փորել և դիակը վառ կրով ծածկել բաւական զգուշութիւն մ'է միկրոբն այլ եւս չապրեցնելու. Բայց երբ մեռելոց թիւը շատնայ, տեղի կայ վախնալու թէ հապճեպ թաղումներու միջոցին խորունկութեան և ապանեխութեան այնքան զգուշութիւն չըլլայ, մինչ կատարեալ ապահովութիւն կրնայ գտնուիլ երբ գերեզմանատունն իսկ անջատ և առանձին ըլլայ.

ՏՔԹ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆ»

Վիէննա, 30 Օգոստ.

ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՃԱՐԱԿՆ ԵՒ ԱՊԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆՆԵՐԸ

Հետեւեալը գրուած է մեզ՝ պատկանեալ իշխանութեանց ուշադրութեան մատուցանելու խնդրանօք.

«Պոլսոյ փութաջանութիւն մը կը տեսնուի մայրաքաղաքիս այլ և այլ կողմերն՝ ապականութիւնները բառնալու և ընդհանուր մաքրութիւն ի գործ դնելու, որպէս զի, Աստուած մի՛ արասցէ, եթէ համաճարակ մը մուտ գտնէ, սնանելու յարմար վայրեր չկարենայ գտնել. Որչափ գովելի են այս ճիգեր, նոյնքան նուիրական պարտականութիւն մը կայ մեր ամենուս վրայ՝ պատկանեալ իշխանութեանց ուշադրութեան մատուցանելու մաքրութեան թերի կողմերն, որք ո՛չ միայն այս կամ այն թաղին, այս կամ այն գիւղին, այլ և բովանդակ քաղաքին համար կրնան ծանր վտանգի պատճառ ըլլալ առողջապահութեան տեսակէտով.

«Արդ, իմ գիտածիս վրայ միայն խօսելով, հարկ կը համարիմ յիշեցնել որ եթէ երբեք Խասգիւղի կողմն համաճարակ մը տեղի ունենայ, սնանելու և զօրեր տանելու մեծամեծ դիւրութիւններ պիտի գտնէ հոն. զի այս գիւղին թէ՛ քրիստոնէաբնակ և թէ հրէաբնակ մասերուն մէջ երկու մեծ վտանգներ կան. մին է՝ Պատէմլիքի և Զրգասըլըի կոյուղիներուն տեղ տեղ աւերեալ վիճակն, որով ապականութիւնը բաց օդին մէջ կը վազէ, և արեւուն ջերմութենէն շուտով չորնալով, կը վերածուի շոգիի կամ փոշիի, զոր կը շնչեն բնակիչք նոյն թաղերուն. Թո՛ղ ընդհանուր գարշահոտութիւնը զոր յարաժամ կը պատճառեն այս բաց կոյուղիք.

«Երկրորդ վտանգն է մեռեալներուն ուրեք ուրեք տուներուն չափազանց մօտ

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (28)

ԺԻՒԼ ԼԵՐՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԵՌԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԱԿՈՒՄԲԸ

Մի բողոքէք, բնաւ օգուտ չունի. Հիմակ, բաց ի ձեր գործերէն, խիղճերնուդ վրայ ունիք այն սպանութիւնը զոր ձեր Սիւվըրէլ բարեկամը — որ ինքն ալ շատ պարկեշտ մարդ մըն է—քիչ մը առաջ ձեզ յիշեցնելու անազնուութիւնը կունենար.

Խօսքը կտրեց, իբր թէ բողոքի մը սպասէր. Մասամբ ֆիզիքական խեղդումով, մասամբ բարոյական ուժասպառութեամբ, դուքսը անձեռնհաս կ'երեւէր ամենէն թեթեւ դիտողութիւնն արտայայտելու.

—Հասկցուած լմնցած է. Պ. տը Պելէն դուքսը յայտնի և լուրջ մեղսակցութեամբ միացած է Պ. տը Սիւվըրէլի. մին կը բանէ միւսը և միւսը կը բանէ մին. Պ. տը Պելէն, միակ գիտակն հնդկաչինական գաղտնիքին, կը կարծէ թէ Սիւվըրէլի տէրն է, որուն կը խոստանայ . . . ո՞րչափ. կէս միլիոն ենթադրենք . . . այն օրը երբ յաջողի գտնել յիշեալ գանձը, ինքը պիտի ըլլայ . . . Կը լսե՞ք ըսածս, պարոն դուքս . . .

Տը Պելէն վեր առած էր գլուխը, ոչ թէ արհամարհանքով այլ հետաքրքրութեամբ. Խորապէս զարմացած էր լսելով անծանօթ մը որ կէտ առ կէտ իրեն կը հաղորդէր այն ծրագիրը որուն վրայ կը դառնային իր ամենէն գաղտնի մտածումները. Կը մոռնար թէ այս անծանօթ քիչ մը առաջ ըսած էր Սիւվըրէլի հետ իր խօսակցութիւնը լսած ըլլալը. Իրաւ է թէ «պտուտակին շրջանէն» քանի մը վայրկեան ետքն էր և թէ այն պահուն Պ. դուքսին մտածումները շատ պայծառ չէին. Կարճ խօսքով, զգուշացաւ պատասխանել գրամոլին հարցմանը, որ շարունակեց ա՛լ առանց անոր ուշ դնելու.

—Երբ օրիորդ Լիւսի տը Ֆավըրէյի երջանիկ ամուսինն ըլլայ . . .

—Ի՞նչ, ա՞յդ ալ գիտէք, հարցուց վերջապէս դուքսը.

—Բայց այո, և անցողաբար պիտի համարձակիմ ձեզ ըսել թէ նշանաւոր ապուշ մըն էք . . .

—Օ՛հ, ըրաւ դուքսը խորին զգածման շարժումով մը.

—Ապուշ ըսի, և կը հաստատեմ ըսածըս . . . Պ. տը Սիւվըրէլի մեղսակիցն էք . . . յիսուն հազար ֆրանք կուտաք իրեն . . . և ասկէց զատ կը խնդրէք անկէ որ օգնէ ձեզ պաշտօնի մը կատարման մէջ . . . որուն վրայ բնաւ փոյթ չըներ.

Այս անգամ տը Պելէն մտիկ կ'ընէր. Իր աչքերուն սեւեռումը բնաւ տարակոյս չէր թողուր այս մասին.

—Ասիկա կը զարմացունէ քեզ, յարեց այդ անձը ընտանեկան շեշտով մը որ կը տարբերէր իր սովորական կերպերէն. լա՛ւ ուրեմն . . . մտիկ ըրէ . . . քու գանձի պատմութեանդ վրայ կը ծիծաղիմ . . . բայց, քու միւս գործերուդ մէջ կրնամ ծառայութիւն մատուցանել քեզ, պայմանաւ որ . . .

—Պայմանո՞վ որ . . .

—Է՛հ, կը կարծես թէ աջակցութիւնս ձրիապէ՞ս պիտի տամ քեզ. Կուզես կարգուիլ փոքրիկ Ֆավըրէյին հետ. ի՛նչ կ'ըսեմ, սիրահարուած ես անոր . . . ապուշի մը պէս . . . և անոր ձեռքն ստանալու համար, հոգիդ պիտի տաս . . . ասկէց աւելին . . . հինգ հարիւր հազար ֆրանք, ինչ որ, կլորիկ հաշուով, հինգ հարիւր հազար անգամ աւելի կ'արժէ . . . Ես քու հոգիիդ քանի սու գին կը դնեմ . . ., անքաղաքավարութեան ամբաստանութիւնը չպիտի ընես ինձ . . . բայց գալով Սիւվըրէլի վրայ վստահանալուդ, բոլորովին խենդ ըլլալու ես դուն . . .

—Ի՞նչ ըսել կուզես.

—Ամեն բան հատիկ հատիկ ըսելու է, շատ աղէկ. Այո կամ ոչ, պառոնը սիրահարուած է տիկին տը Թորէսի, ուրիշ անուամբ՝ Թենիաին . . . այնպէս չէ՞.

—Ծիշդ . . .

—Ի՞նչ պէտք է որպէսզի անիկա յաջողի այդ գիզանի և պարկէշի (օձերու),—ինչպէս կ'ըսէ Պրանթօմ (անոր դասական գրութիւններն յայտնի են)—տիկնոջ տալ սիրոյ միակ ապացոյցը որուն կը տենչայ . . .

—Չեմ գիտեր . . . չեմ գուշակեր . . .

—Ձեր կարողութիւններն անպատճառ ծանր կերպով այլայլած են . . . բարեբախտաբար ես պատրաստ եմ անոնց օգնութեան հասնելու. Թենիան, տիկին տը Թորէսը, ըսել կուզեմ, կը փափագի որ ամուսնանայ . . . կուզէ Սիւվըրէլ պառոնուհի ըլլալ . . . վաւերական տիտղոսի մը պատմութիւնն ունենալ . . . Արդ, որպէսզի պառոնը, որ ամուսնացած է, կարենայ այս գոհացումը տալ անոր, ի՞նչ պէտք է . . .

—Պէտք է որ այրի մնա՞յ.

—Աւասիկ խելացինիդ գլուխնիդ կուգայ. Ուրախալի է. Այս իրիկուն տեսաք տիկին տը Սիւվըրէլը, փառաւոր արարած մըն է, մաստ, սքանչելապէս առողջ, և որ ամենեւին տրամադիր չերեւար իր տեղը ձգելու տիկին տը Թորէսի . . .

—Սիւվըրէլ պիտի սպասէ.

Ժէրմանտրէ քրքիջ մը արձակեց.

—Արդարե՛ւ պիտի սպասէ որ համաճարակ մը . . . քոլէրա . . . սրարշաւ հիւծախտ մը բարեհաճի պառոնուհին ղրկել անդիի աշխարհը . . . և որովհետեւ ասիկա կրնայ երկար տեւել, նախ սրտանց պիտի աշխատի հաճելի ըլլալ իր պատուական բարեկամ Պ. տը Պելէն դուքսին, և իր օրինաւոր ազդեցութիւնը պիտի բանեցունէ իր կնոջ վրայ որպէսզի անիկա ալ ստիպէ Օր. Լիւսին՝ Պ. տը Պելէն դուքսին կինն ըլլալու . . . Այս չէ՞ եղած կարգադրութիւնը.

—Այո.

—Անկեղծութեան շրջանին հասաք. Վերջապէս իրարու խօսք պիտի հասկնանք. Է՛յ ուրեմն, սիրելի պարոն տը Պելէն, Պ. տը Սիւվըրէլ ձեզ . . . ի՞նչպէս ըսեմ որ անքաղաքավար չըլլամ . . . ձեզ կը խաբէ.

—Անկարելի՛ է.

—Գիտէ՞ք, այդ բառը ֆրանսերէն չէ, մանաւանդ երբ խնդիրը մարդկային . . . (ներողութիւն) սիոլքորութեան վրայ է. Արդ, հի՛մակ պիտի թողում որ ուղածնուդ պէս խօսիք. Այս սիոլքորութենէն (ներողութի՛ւն) երեք գեղեցիկ նմոյշներ կը ճանչնամ.

—Ո՞րք են.

—Նախ դուք, յետոյ Պ. տը Սիւվըրէլ.

—Իսկ երրո՞րդը.

—Երրորդը՝ ե՛ս եմ.

Պելէն կը սկսէր հետաքրքրութեամբ դիտել զայն. Քիչ մը առաջուան տաղնապներէն կազդուրուած, կը գուշակէր նախ թէ այն որ կը խօսէր անմիտ մը չէր, երկրորդ թէ հաւանօրէն հարկ պիտի ըլլար համաձայնիլ հետը. Սա բառերը. «Երրորդը՝ ե՛ս եմ» նոյն իսկ ժպիտ մը բերին իր շրթներուն վրայ, ճշմարիտ ժպիտ մը, ոչ թէ բռնազբօսիկ, այլ սրտագեղ, գրեթէ զուարթ. Նոյն իսկ սիրուն խօսք մը ըրաւ.

—Ա՛լ իմ վրաս չխօսինք, այնպէս չէ՞.

—Խօսքը մէջերնիս, աւելորդ է, կը հասկնամ.

—Բայց երկրո՞րդը.

—Սիւվըրէ՞լը.

—Ճիշդ.

—Լաւ ուրեմն, վարպետ Սիւվըրէլ յիսուն հազար ֆրանքը խլելով՝ ձեր խուցէն դուրս ելլելէ ետք . . .

—Օ՛հ, տակաւին ձեռք անցուցած չէ.

—Լա՛ւ. պզտիկութիւն մը հիմակ. Սպասեցէ՛ք. պէտք է որ դուք ինքնին հասկընայիք թէ ի՛նչպէս անիկա նուաստ է ձեզի.

—Կը խոստովանիմ որ կը սկսիմ հաւատ ընծայել ձեր խօսքին.

—Ուրեմն լսելո՞ւ եմ.

—Ամենեւին. բայց կուզեմ համոզել ձեզ թէ բնաւ ոխ չունիմ ձեր դէմ այն . . .

—Քիչ մը առաջուան այն պզտիկ գործողութեա՞ն համար.

—Եւ թէ համոզուած եմ որ ազնիւ բարեկամներ պիտի ըլլանք.

Ժէրմանտրէ աչուըներէն չէր զատեր զայն. Կը կասկածէր. Եւ սակա՛ւ կը սխալէր. Տը Պելէն վերջնապէս որոշումը տուած էր. Այդ մարդն իրեն դէմ ունենալ շատ վտանգաւոր կերեւէր իրեն. արդ, իրեն համար կամ գոնէ իր հետ ունենալն ամենէն բաղձալին էր. Ինչ և իցէ, Պելէն շարունակեց.

—Ուստի, բարեկամս՝ Սիւվըրէլ . . .

—Աւազակ մըն է, ամբողջացուց Ժէրմանտրէ.

Մինակ անազնուութիւնն ունեցաւ աւելցնելու.

—Ինչպէս դուք և ես.

Պելէն ծամածռում մը զսպեց և յարեց.

—Աւազակ, լաւ. բայց ինչո՞ւ.

—Աստուա՜ծ իմ, սիրոյ համար միայն. Դրպանն ունենալով ձենէ խլած ընկալագիրը, դուրս ելած ատենը միտքէն բռած է. Հիմակ, իմ փոքրիկ դուքսս, գնա նայէ կուգան . . .

—Հէ՞ . . .

(Շարունակելի)

թագուհին և առանց խորունկ փոփոխութեան, և այս բան տեղի կ'ունենայ Պատէմիկքի բլուրին թէ՛ արեւելեան (Գարաաղաճի կողմն) և թէ արեւմտեան կողմերն հաւասարապէս։ Այս մասին պատկանեալ հասարակութեանց պաշտօնէութիւններուն պէտք եղած ծանրակշիռ դիտողութիւններն ընելու ժամանակն եկած է անշուշտ։

«Ըսածներս ենթադրական բաներ չեն. իրական և անմիջական վտանգներ են, և առողջապահական խորհրդոյ կամ քաղաքապետութեան կողմէ ո՛ և է պատուիրակ այն կողմերը պտըտելով, անշուշտ նոյնը պիտի հաստատէ։

«Հետեւապէս, տարակոյս չունիմ թէ պատկանեալ իշխանութիւնք, իրենց գովելի հոգածութեամբ, որով այնքան լաւ կ'ըմբռնեն Վեհ. Սուլթանին հանրօգուտ տրամադրութիւններն, ընդ փոյթ պիտի տնօրինեն զարժանը, նոյն բազմամարդ թաղերու բնակիչներն այսպիսի վտանգալի ժամանակներու մէջ ծանր անպատեհութիւններէ զերծ կացուցանելու համար, որով անշուշտ մայրաքաղաքիս առողջապահութեան ալ մեծ ծառայութիւն մը մատուցած պիտի ըլլան։

ԽԱՍԳԻՒՂՑԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն որ երէկ պիտի մեկնէր ի Եալօվա, իր ուղեւորութիւնը յետաձգած է ուրբաթ կամ շաբաթ օրուան։

Արժ. Վահան վարդապետ Ցակոբեան երկուշաբթի օրը Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ ռուսական դեսպանատունը երթալով, Աղեքսանդր Գ. կայսեր անուան տօնախմբութեան առթիւ մատրան մէջ կատարուած գոհաբանական մաղթանքներուն ներկայ գըտնուելէ ետք, դեսպանին ներկայացաւ ի շնորհաւորութիւն։

Կրօնական ժողովն գումարուեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան, Գեր. Փոխանորդ Հօր նախագահութեամբ, և զբաղեցաւ գաւառաց առաջնորդական ընտրելիներու ցանկի պատրաստութեամբ և կարգ մը ամուսնական խնդիրներով։

Ահաւասիկ առաջնորդական ընտրելիներու համար պատրաստուած ցանկը.

Երզնկայի համար՝
Տ. Բարթուղիմէոս Վ. Պաղճեան
» Վահան » Ցակոբեան
» Գրիգոր » Աբարթեան

Խարբերդի համար՝
Տ. Պետրոս Վ. Բագրատունի
» Ամբրոսիոս » Ռուբինեան
» Արիստակէս » Վանքեան

Տիգրանակերտի համար՝
Տ. Տիմոթէոս եպիսկ. Սաւրիչեան
» Աբրահամ » Մամիկոնեան
» Եղիկ Վ. Գալբաքճեան

Բաղէշի համար՝
Տ. Ստեփան Վ. Արզումանեան
» Աբրահամ » Համբարձումեան
» Ներսէս » Պէրպէրեան

Արաբկիրի համար՝
Տ. Ցակոբ Վ. Աչոտ
» Յովհաննէս » Արշարունի
» Մեսրոպ » Ճերմակեան

Քղիի փոխ-առաջնորդութեան պաշտօնին յարմար դատուեցաւ Տ. Արիստակէս վարդապետ Խաչատուրեան, միաբան Ս. Երուսաղեմի։

Բարիզէն հասած թղթակցութիւն մը, զոր պիտի հրատարակենք վաղուան թուով, ցաւօք կը հաղորդէ թէ բժշկական ուսանող Պ. Միքայէլ Ապտուլլահեան օգոստոս 22ին մեռեր է Օթէլ-Տիէօ հիւանդանոցին մէջ։ Ցուղարկաւորութիւնը ու թաղումը կատարուեր է վայելուչ շքով և վաղամեռ երիտասարդին մարմինն ամփոփուեր է Բէռ-Լաշէզի գերեզմանատունը։

Պ. Գ. Աբրահամեանց, Թիֆլիզի թատերական մասնախումբի ներկայացուցիչը, որ Տիկին Հրաչեայի և Պ. ու Տիկին Պինէմէճեանի հետ այսօր պիտի մեկնէր մայրաքաղաքէս, հարկադրուած է յետաձգել իր և իր ընկերներուն ուղեւորութիւնը, վասնզի քարանթինաներուն պատճառաւ՝ այսօր մեկնող շոգենաւը մինչեւ Տրապիզոն կերթայ և Պաթում չի հանդիպիր։ Դերասանական խումբին մեկնման այս ակամայ յապաղումը մտահոգութիւն կը պատճառէ իրենց՝ անոր համար մանաւանդ որ Թիֆլիզի մէջ անհամբեր կը սպասեն իրենց և արդէն ամեն նախապատրաստութիւն տեսնուած էր թատերական եղանակը սկսելու համար սեպտեմբերի կիսուն։ Եթէ այսօր վաղը կարելի չըլլայ Օտեսա կամ Պաթում ուղեւորող շոգենաւ մը գտնել, Պ. Աբրահամեանց պիտի հեռագրէ ի Թիֆլիզ, իմացունելու համար այս անակնկալ պարագան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ազգ. ծանօթ թէյավաճառներէն Մեծ. Կ. Եավրուեան եւ Յ. Խազուեան էֆէնտիք, որք ամեն առթի մէջ իւրեանց օժանդակութիւննին սիրայօժար կը նուիրեն հաստատութեանս, յանձն առած են ընդհ. պատսպարելոց պէտք եղած թէյն ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ մատակարարել։

Ցիշեալ բարեգութ Տեարց սոյն օրինակելի զործոյն համար Հոգաբարձութիւնս նուիրական պարտականութիւն կը համարի հրապարակաւ իւր շնորհակալութիւններն յայտնել, որք այսպիսի առթիւ եւս իւրեանց բարեպաշտ զգացումնին կը յայտնեն։

Ի Դիմաց Հոգաբարձութեան Ազգ. Հիւանդանոցի
Վասն Ատենադպրի — Վասն Ատենապետի
ՍԱՐԳԻՍ Յ. ԹԱՇՃԵԱՆ — ԲԱՐՍԵՂ Յ. ԽՍԹԱՆԴՊՕԼՍԵԱՆ

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԱՐՄԱՇՈՒ

Արմաշու Չարխափան Ս. Աստուածածնի ուխտագնացութեան օրերը մօտեցած ըլլալով, Դպրեվանուց վարչութիւնը կը փութայ ծանուցանել բարեպաշտ ուխտաւորաց՝ թէ տեղական կառավարութեան շնորհիւ ճանապարհաց ապահովութեան համար հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են, և ուխտի օրերը յատուկ զինուորական պահպանութիւններ պիտի հաստատուին, և վանուց պահապաններն ալ ուխտաւորաց պիտի առաջնորդեն։

Ուխտաւորաց ուղեւորութեան և օթեւանելու համար ալ վանական վարչութիւնն հնարաւոր հոգատարութիւնը պիտի կատարէ։

Ներկայիս մէջ Դպրեվանուց գործակալ Միհրան էֆ. Աթանասեան իրեն դիմողներուն հարկ եղած տեղեկութիւններն և դիւրութիւններն պիտի ընծայէ։

25 օգոստ. 1893
յԱրմաշ 788

ԱՆԴԻՐ ԴՊՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՌԱԿՔ

Շարագիր, Վահան Վր. Տէր-Մինասեան, Տպագ. Պաղտատլեան, փառակազմ, գին 30 դրուշ։
Դիմել Պաղտատլեան տպարան Սուլթան-Համամ թիւ 14։ 730 5—10

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Սանճէքի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Հիճազի նահանգին ոստիկանութեան առաջին գումարտակի Տիւքրի էֆէնտիի, այս տարի հընտախտի ծագման ժամանակ ցոյց տուած բարուոք ծառայութեանցը համար։

Բաղլիճի աստիճան՝ Ճիրտէքի ոստիկանութեան գումարտակի Ալիւ էֆէնտիի։

Գայմագամութեան աստիճան՝ կայս. Թէշրիֆիէ շոգենաւին երկրորդ նաւապետ Պէհճէթ պէյի, Մեհմէտ Սելիմ փրէկալթին առաջին նաւապետ Իպրահիմ պէյին և ծովային կեդրոնական հիւանդանոցին բժիշկ Իզզէթ պէյի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ մայրաքաղաքիս պատուաւոր վաճառականներէն Պ. Հէրման Պախի, երկրորդ կարգի Շէֆագաթ՝ յիշեալին կնոջ Տիկին Մաթիլտ Պախի, չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ եղբօրը Պ. Ժօզէֆ Պախի և չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ ընկերոջը Պ. Ֆիլիբ Օբոզաիի։

Դեզարութեանց չքարդեամ տրուեցաւ կայս. պալատան քարտուղարներէն Օսման Քեազիմ պէյի։

Արհեստից չքարդեամ՝ Պ. Հէրման Պախի վաճառատան հաշուակալ Պ. Օսկար Թիլյարի, առաջին գրագիր Պ. Շալլի, առաջին պաշտօնեայ Պ. Մարքօլէտիի և արկղակալ Պ. Անթոնիի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ. — Երկուշաբթի, մինչեւ ժամը եօթը, Սկիւտարի հիւանդանոցին մէջ պատահած դէպքերուն և մահերուն թիւը հրատարակուեցաւ։ Հիւանդութեան սկիզբէն մինչեւ երէկ պատահած դէպքերն են 103, մեռնողներուն թիւն է 66։ Վարակուողներէն երկուքն ազէկցած են։ Սկիւտարի մէջ երկուշաբթի օրուընէ ի վեր կասկածելի հիւանդութենէ երկու հոգի բռնուելով, մին մեռեր է։ Առողջապահական և նախզգուշական ամեն միջոցներ կը շարունակուին ի գործ դրուիլ։

ԻՄԹԻԱԶԻ ՇՔԱԴՐԱՄ տրուեցաւ Իտարէի Մախսուսէի տնօրէնի օգնական Ճօն փաշա Ավրամիտէսի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ.— Մուսուլի նոր ընտիր կուսակալ Վսեմ. Ազիզ փաշա երէկ կայս. պալատ գնաց և սենեկապետաց միջոցաւ իր խորին յարգանքները մատոյց յոյս կայս. գահոյից։

Այցելեց նաեւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.— Երէկ, քաղաքապետ Վսեմ. Րըզվան փաշա Բ. Դուռն երթալով ստացաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ինչ ինչ հրամանները։

— Իտալական դեսպան Պ. Քոլլոպիանօ և սերպիական դեսպան Պ. Վիլլմիրովիչ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշայի և խորհրդական Վսեմ. Ցարութին փաշայի հետ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Բժշկական յանձնաժողով մը կազմուած է պաշտօն ունենալով քննել Եէտի-Գուլէի Ցունաց հիւանդանոցին ու որբանոցին առողջապահական վիճակը, ինչպէս նաեւ այդ հաստատութեան մէջ ձեռք առնուած նախազգուշական միջոցները։ Քանի մը օրէ ի վեր ստամոքսի հիւանդութենէ բռնուողները չեն ընդունուիր հիւանդանոցէն ներս, և դուրսը, դռանն մէջ կանգնուած վրաններու տակ կը դարմանուին։ Միջոցներ ձեռք առնուած են, որպէսզի ի հարկին կարելի ըլլայ այս վրաններու թիւն անմիջապէս աւելցունել։

—Բարիզ յանձնարարուած ապանեխական ուժ գործիները նախընթաց օր մայրաքաղաքս բերուելով յանձնուեցան առողջապահական վարչութեան։

—Օգոստոս 29էն մինչեւ 30, Իզմիրի մէջ 1 յոյն, 2 հրեայ բռնուելով կասկածելի հիւանդութենէն, մէկ հրեայ մեռեր է։ Վեց օր առաջ նոյն հիւանդութենէն 1 յոյն և 1 իսլամ նոյն հիւանդութենէ վարակուած ըլլալն այսօր հասկցուած է. յոյնը մեռեր է. առջի բռնուողներէն ալ 1 իսլամ, 1 յոյն և երկու հրեայ մեռեր են։

—Ամ-ըն- լրագիրը կ'ըսէ թէ Իզմիրի մէջ հաստատ համոզում՝ գոյացուցեր են որ ջուրը կը նպաստէ համաճարակին ծաւալման։ Ցունաց թաղին մէջ սկսած են արդէզեան ջրհորներ պեղել, որք այնտեղ մեծ աշխատութեան և ծախքի չեն կարօտիր։ Քէրասօրհօրի և Բունիծա թաղերուն մէջ, ուր աղբիւր չկայ, հիւանդութիւն չէ պատահած բնաւ։

ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ.— Սկիւտարի և Պէշիկթաշի զինուորական և քաղաքային Րիւշտիէ վարժարանները փակուեցան, առողջապահական տնօրինութեամբ։

Կրթական նախարարութիւնը հրահանգ գրկած է որ Պոլսոյ և ուրիշ տեղերու Րիւշտիյէ վարժարանք այս օրուընէ սկսեալ բացուին և դասերը շարունակուին։

ՀՆՏԱԽՏԻ ԴԱՐՄԱՆ.— Խասգիւղցի հայ երիտասարդ մը, Արտաշէս էֆ. Բարունակեան, հնտախտի դէմ ազդեցիկ դեղ մը ունենալով՝ պատկանեալ իշխանութեան ներկայացուցած էր զայն։ Վեհ. Սուլթանն արտօնած ըլլալով որ Սկիւտարի վարակուողներուն վրայ փորձուի այս դեղ, Արտաշէս էֆ. երէկ իրիկուն հարկ եղած պաշտօնէութիւններու հետ Սկիւտար գնաց անձամբ կատարելու համար իր դեղին փորձը։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ պաշտօնատան մէջ կայս. հրամանով կազմուած ելմտացոյցի յանձնաժողովն երէկ առաջին անգամ ի նիստ գումարուելով մինչեւ ուշ ատեն խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Ցիշեալ յանձնաժողովն ամեն օր ի նիստ գումարուելով ի մօտոյ պիտի աւարտէ իր պաշտօնը։

ԱՐԲՈՒՆԻ փողերանոցը նախընթաց օր Օսմ. կայս. Պանքային յանձնեց օսմանեան ոսկւոյ վերածուած 140,000 անգլ. ոսկւոյ գումարը որ Պանքային կողմէ իրեն ղրկուած էր այդ նպատակաւ։

ԱԶԴԱՐԱՐԱԳԻՐ.—Տպագրական Տեսչութեան մէկ պաշտօնագիրը, որ հրատարակուած է այս առուր թուրք լրագրաց մէջ, կըսէ թէ «Թէրճիման Հաքիքաթ լրագիրը՝ անփութութեան հետեւանօք՝ կարգ մը սխալներ գործած ըլլալով, յանդիմանութիւն կուղղուի արտօնատիրոջը և կը ծանուցուի որ եթէ այդ սխալներ կրկնուին, հարկ եղած պատիժն ի գործ պիտի դրուի։»

Պ. ՔԱՆՊՕՆ. — Մայրաքաղաքիս ֆրանսական դեսպան Պ. Քանպօն, որ Բլօմպիէռ կը գտնուի օդափոխութեան համար, ժանտատենդէ (թիֆօ) բռնուած ըլլալով, իր մօր քով փոխադրուեր է։ Դեսպանատուն հասած նորագոյն հեռագիրներ կը հաղորդեն թէ Պ. Քանպօնի վիճակը բարւոքելու վրայ է։

ՀԱՅՑԵՐՈՅԹ.—Երկուշաբթի գիշեր, Պէօյիւքտէրէի ռուսական դեսպանատան մէջ տրուած հացկերոյթին ներկայ էին նաեւ, բաց ի դեսպանական մարմնէն, արարողապետ Մունիր փաշա և արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշա։

ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ.— Ելմտական նախարար Վսեմ. Նազիֆ փաշայի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովն երէկ եւս ի նիստ գումարուելով, խորհրդակցութիւններ կատարեց ելմտական և այլ խնդիրներու վրայ։

Բ. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԻ բժիշկներէն Տոքթոր Զէնոբ էֆէնտի Մուրատեան երէկ արձակուրդով մայրաքաղաքս եկաւ Ադրիանուպոլսէն։

Պ. ՏԱՌՕՆՔՕ, իտալացի ճարտարապետը, որուն յանձնուած է Կ. Պոլսոյ Արուեստահանդէսին շինութիւնը, կայսերական հրամանաւ արտօներ է Իտալիայէն կարգ մը որմնադիրներ և գործաւորներ բերել տալ, որք մասնագիտութիւն ունենան այս կարգի շինութիւններու համար։

ՀՕՊԷ ՓԱՇԱ որ արձակուրդով Գերմանիա կը գտնուէր, մայրաքաղաքս դարձաւ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը որոշեր է յարմարագոյն շէնքի մը մէջ փոխադրել խուլ-համրերու և կոյրերու վարժարանը որ կը գտնուի ի Պոլիս, Գատըրղա թաղը։

ՊԷՐՈՒԹԻ նահանգին մէջ գետնախնձորի մշակութիւնն յառաջացնելու համար որոշուած էր հինգ տարի տասանորդի տուրքէ ազատ թողուլ զայն. այս պայմանաժամ աւարտած ըլլալով, առաջիկայ տարիէն սկսեալ, ուրիշ մշակութիւններու պէս, գետնախնձորի մշակութենէն ալ տասանորդի տուրք պիտի առնուի։

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍՈՑ նոր կառավարիչ Հասան էֆէնտի Պէրութ ժամանելէն կարճ ժամէ առաջ եկեր է իր պաշտօնատեղին երթալու համար։

ՕՐ. ԷՍՄԵՐԱԼՏԱ ՍԵՐՎԱՆԴԷՍ, բնաբանաւոր սպանուհին որ մայրաքաղաքիս արուեստասիրաց ակումբներուն մէջ այնքան լաւ յիշատակ մը թողուց, Շիքակօ կը գտնուի իբրեւ պատուիրակ Մատրիտի «Ալբախոյս գեղարուեստից» ընկերութեան։ Օր. Սերվանտէս Շիքակօյի արուեստահանդէսի սրահներուն մէջ ատենաբանութիւններ արտասանելով, ամերիկացի կանանց ծանօթացուցեր է Թուրքիոյ կրթական ու բարեգործական հաստատութիւնները, վիճակագրական տեղեկութիւններով։ Կանանց համաժողովին անդամակցող տիկինները Օր. Սերվանդէսի յանձներ են ճոխ ալպոմ մը մը որ կը պարունակէ չորս նշանաւոր տիկիններու նամակներ. ասոնք հիւսիսային Ամերիկայի կանանց երախտագիտութիւնը կը յայտնեն առ Վեհ. Սուլթանն այն լուսամիտ պաշտպանութեան համար զոր կը շնորհէ հանրային կրթութեան և գեղարուեստից։

Քառասուն էջեր ծածկուած են ամերիկացի ծանօթ կանանց ստորագրութիւններով։

Օր. Էսմէրալտա Սէրվանդէս այդ ալպոմը յանձներ է Արուեստահանդէսի օսմ. պատուիրակ Հագգը պէյին, կայս. պալատ ղրկուելու համար։

ՖԷՀԻՄ ՊԷՑ, որ սահմանագլուխներն որոշելու պաշտօն ունէր, Շքօտրա ժամաներ է։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ. — Վօլոսի Պ. Շէպիու վաճառատունը դադրեցուցեր է իր վճարումները՝ 300,000 ֆրանք պարտքով։

ԽԱՐԴԱԽ ԳԻՇԵՐԱՊԱՀ. — Կարգը գիշերապահներուն եկեր է նենգութիւն ի գործ դնելու։ Սկիւտար, Պաղլարպաշիի Բազարպաշի փողոցին գիշերապահը միտքը դրած ըլլալով հայրենիք երթալ, կը կանչէ Խալիլ աղա անուն մարդ մը և կը համոզէ զայն որ չորս ոսկիի փոխարէն գնէ գիշերապահութիւնը։ Խալիլ աղա, հաւատ ընծայելով անոր խօսքին, ճար ճարակ կընէ և կը գտնէ չորս ոսկին։ Սակայն երբ պարկեշտ գիշերապահը իր գրպանին մէջ կը զգայ ոսկիներուն հնչիւնը, չուզեր զատուիլ իր պաշտօնէն։ Ու չերթար իր բնագաւառը։ Երեւակայեցէք Խալիլ աղային զայրոյթն ու յուսահատութիւնը. ոստիկանութեան կը վազէ և եղելութիւնը կը հաղորդէ։ Գիշերապահը կը ձերբակալուի և հիմակ հարցաքննուելու վրայ է։

ԵՂԲՕՐՍՊԱՆ ԱՏԵԱՆԸ երէկ մահուան դատապարտեց Մէհմէտ և Եօմուս անուն գողթականները, որք սպանած էին Րումէլի Ֆէնէրի Մուխթար Ջէրքէզ Մուսթաֆան։

ԴՐԱՄԱՐԿՂԻ ՀԱՄԱԿՐՈՂՆԵՐ. — Դրամարկղներու մասին մանաւոր սէր տածող և իրենց կոնակին վրայ չարագործութիւններու բեռ մը շալկող մէկ քանի անձեր որք են՝ Մանոլ Նիքօլի, Միխալ Սբիրօ և Միքէ, նախընթաց գիշեր կը սլքտային Պալըքբազարի կողմերը, մօտերը պանիրի հոտ առնող կատուի մը շարժումներով։ Սակայն, ոստիկանութիւնն իմացած ըլլալով սոյն կասկածելի անձերու ներկայութիւնը այդ տեղերուն մէջ, կը ձերբակալէ զանոնք։ Խուզարկութիւն կատարուելով անոնց վրայ, գողութեան յատուկ գործիքներ, կղպանքներ, բանալիներ և մանաւանդ մեծ քանակութեամբ... մեղրամոմ կը գտնուին։

Հասկցուելով որ սոյն երիք անձերու ներկայութիւնն ուրիշ բան չէր նշանակեր եթէ ոչ դրամարկղի մը գլխուն մօտալուտ փորձանք մը, անմիջապէս ոստիկանատուն կը տանին և հարցաքննութենէն յայտնի կ'ըլլայ որ մասնակցութիւն ունեցած են Ղալաթիոյ չէլէ վաճառատան և Ուզուն-Ջարշին գտնուող մշկաւիզի մթերանոցին մէջ կատարուած գողութիւններուն։

ՍԻՒՐՐԷԻ Հիւմայունի պետ Հաճի Հաֆըզ Իպրահիմ էֆէնտի իր հետեւորդներովը մայրաքաղաքս ժամանեց երէկ։

ԿԱՅՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ հաշւոյն, Գերմանիոյ Քիէլ քաղաքին մէջ շինուելով ճամբայ հանուող թորբիլակիր շոգենաւը նախընթաց օր մայրաքաղաքս եկած է։

ՍԿԻՒՏԱՐ ԳԱՏԸՔԵՕՅԻ ջուրի ընկերութեան վարչական ժողովին նախագահ և Պոլսոյ կազի ընկերութեան անդամ Պ. Ֆրանձ Քօրնէլիուս երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց։ Ցիշեալը պաշտօն ունի՝ բարեփոխել Սկիւտար-Գատըքէօյի ջուրի ընկերութեան կանոնագիրը, հանրութեան կողմէ եղած գանգատներուն վերջ մը տալու համար։

ՊԷՐՈՒԹԻ կուսակալութիւնն առաջարկած էր Պէրութի և Դամասկոսի միջեւ շինուելու վրայ եղող երկաթուղւոյ ընկերութեան՝ որ գծին երկայնութեամբը, Հարաշ կոչուած զբօսատեղւոյն երկու կողմերը սարաւայններ շինուին և ծառեր տնկուին, ինչպէս նաեւ լուսաւորուին։ Ընկերութիւնն հաւաներ է։

ՇԻՐՔԷԹԻ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Շիրքէթի Խայրիէի շոգենաւներու երթեւեկութեան ժամանակացոյցը փոխուած է վաղուընէ սկսեալ։ Նոր ժամանակացոյցը պիտի հրատարակենք վաղուան թուով։

ԱԶԴ.—Պէշիկթաշի Սբ. Աստուածածին եկեղեցւոյս վագըֆէն Սկիւտար Իճատիյէ Թէնսուզ փողոց 2 եւ 4 թիւ երկու տուներուն կէսը մահլուլ մնացած ըլլալով, Թաղական խորհուրդս՝ միւս կէսերուն տիրոջ հետ յիշեալ երկու տուներն ի վաճառ հանած է, ուստի ներկայիւս կ'ազդարարուի թէ՝ ով որ ծախու առնել կուզէ պարտի Թուականէս մինչեւ 31 օր ամեն ուրբաթ եւ կիւրակի առաւօտները դիմել ի խորհրդարան Թաղիս։

Ի դիմաց Թաղ. խորհրդոյ
Պէշիկթաշի
Ատենադպիր — Վ. Ատենապետ
Մ. Ա. ԽԻՍՏԱՎԷՐՏԵԱՆ — Թ. ԽՈՐՏԱՄԵԱՆ
8 օգոստ. 735 7—8

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 12 Սեպտ.—Ռուսիոյ դեսպանը ռուս նաւազներուն ընդունելութեան համար կազմեալ Փարիզի խմբագրաց յանձնախմբին կողմէ պատգամաւորութիւն մ'ընդունելով, յայտարարեց թէ երկուց ազգաց համակրանքն Եւրոպիոյ խաղաղութեան պահպանման միայն կրնայ ծառայել։

ՊԱՐՈՇ-ՇԷՊԷՇ (Հունգարիա).— Ֆրանձ Նօզէֆ Կայսեր կողմէ տրուած հացկերոյթին ներկայ էին Ռուսիոյ, Գերմանիոյ և Իտալիոյ զինուորական կցորդները։ Կայսրը Զարին կենաց բաժակ առաջարկելով ըսաւ. «Գուաթս կը պարպեմ սիրեցեալ բարեկամիս Ռուսիոյ Կայսեր կենաց»։ Ապա ռուսական ազգային երգն ածեցին նուագարանք։ Կայսրն ընդունեց զանազան դաւանութեանց կղերին կողմէ պատգամաւորութիւններ։ Արատի ռուման եպիսկոպոսին ըսաւ թէ անխտիր կը սիրէ իր ամեն կրօնէ և ամեն ազգէ հպատակներն, և կը յուսայ որ կղերն իր ազդեցութիւնը պիտի բանեցնէ խաղաղաւէտ համաձայնութիւն մը պահպանելու համար զանազան ազգութեանց մէջ։

ՓԱՐԻԶ.—Ֆրանսական բանակին սպայակոյտին պետ (և Ֆրանսայի ամենէն նշանաւոր զօրապետներէն) Տը Միրիպէլ զօրավար ձիէն ինկաւ, և կ'ըսուի թէ վիճակը ծանր է։

ՎԻԷՆՆԱ.—Կայսրն հրամայեց չորս նոր զօրախումբերու կազմութիւնը։

ՊԷՐԼԻՆ.—Պիսմարք իշխան թէեւ ծանրապէս հիւանդ ինկած էր ի Քիսինկէն, բայց աղէկի դարձած է, և կը յուսացուի որ շաբթու վերջը կարող ըլլայ իր դղեակը դառնալ ի Վարծին։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 1 Սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		109 ³/₄
3 » Փարիզի	»	23 97½

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ զոց. (Միաց. Դ. Սէրի)		24 05
Բերսայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	24 06
Կէս օրին		24 06
Թահվիլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		— —
» ժամ 5ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառ. Թիւն	Սէրի	34
»		34
»		25 06

ԲԱԺՆԵԹՂԹՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	— —
Քրէտի Ժէնէրալ	»	7 16
Պանք տը Քօնս	»	3
Օսմ. Շանժ է վալէօր	»	4
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	16 24
Թրամուէյ	»	590
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ	»	320
Րումէլիի Երկաթուղի	Դր.	87
Բաժնեթղթ. Լաւրիոնի		33

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 18
Անգլիական ոսկի	»	110 09
Մսըր [Գերմանական ոսկի]	»	107 20
Իմբէրիալ	»	90 05
Բիմիլք	»	51 15
Խուալ Թղթադրամ	»	8 74
Մեծ. արծաթ [տարբ.]	»	107 38
Մանր արծաթ	»	103
Մէթալիք	»	97
Թասֆիյէ	»	— —
Տակոս Ղալաթիոյ Սարրաֆնի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 12 Սեպտեմբեր

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 52
» » 4 ½ %	104 65
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	22 58
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	456 25
Օսմանեան Երկաթուղի	88
» Րէժիի բաժնեթուղթք	386 25
Պանք Օթօման	582 50
Քրէտի Լիօնէ	785
Իտալական Ռանթ 5 %	84 25
Եգիպտական միացեալ	512 81
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 280
Օսմանիյէ Օսմանեան քոնսօլիտէ	412 50

ԼՈՆՏՈՆ, 12 Սեպտեմբեր

Անգլ. քոնսօլիտէ		98 12
Օսմ. »	Սէրի Դ.	22 37
» »	» Ա.	54 50
» »	» Բ.	34 25
» »	» Գ.	23 02
Օսմ. փոխառութիւն 1871		99 75
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լոն)		97 50
Պանք Օթօման		13
Այտընի երկաթուղի		11 50
Դասապայի երկաթուղի		13
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)		101 37
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890		— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօշիլտ)		103
Հելլենական 5 %		37 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ		25 450

ՊԷՐԼԻՆ, 12 Սեպտեմբեր

Օսմանեան Երկաթուղի	85 60
Օսմ. Րէժի	190
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 230
» Փարիզի »	80 30

ՎԻԷՆՆԱ, 12 Սեպտեմբեր

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 15
» Փարիզի »	47 50
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթք	189 15
» Երկաթուղի	49 40

ՇՈՒՇԻ

Ահա երեք տարի է, ինչ որ Շուշին ամարանոց է դարձել Բագուաբնակ չուչեցիների համար. և երեք տարի է, որ Շուշում ամառնային եղանակները կարելի է թատրոնական եղանակներ համարել։ Այս երեւոյթը չէր լինիլ, եթէ Պ. Ն. Խանդամիրեանը 91 թուականին թատրոնական դահլիճ չշինէր։ Մինչեւ այդ ժամանակ թատրոնական ներկայացումները (միշտ բարեգործական նըպատակով) լինում էին թեմական դըպրանոցի դահլիճում. 91 թուականին ներկայացումներ էր տալիս՝ սիրողների մասնակցութեամբ՝ Տ. Ջաբէլը, անցեալ տարի — Սաֆրազեան ամուսինները, իսկ այս տարի համ սիրողների ներկայացում կայ, համ դերասանների, համ էլ կոնցերտներ։

Ցուլիսի 1-ին կայացաւ տենոր Արշակ Կոստանդեանի կոնցերտը (Դարեալի-Կորգանովայի աշակերտ)։ Կոնցերտը աջող անցաւ, հասարակութիւնը անդադար ծափահարում էր իր համաքաղաքացի երգչին։ Թատրոնական դահլիճը լիքն էր։ Պարոնը մտադիր է մի կոնցերտ էլ տալ, այնուհետեւ կուգնայ Իտալիա՝ ձայնը կատարելագործելու համար։

Ցուլիսի 10-ին մի խումբ սիրողներ, յօգուտ Կովկասեան Բարեգործական Ընկերութեան Շուշու տեղական ճիւղի, ներկայացրին Մէջ և Նախաշաչարան դրաման։ Այդ ներկայացմանը մասնակցում էին կանանց դերերում՝ Տ. Ն. Եարամիշեան և Օր. Ա. Նազարեան։ Ներկայացումը ընդհանրապէս աջող անցաւ, եթէ խստապահանջ չլինենք։ Վերջը պարեր եղան։ Շուշում առանց պարի «եօլա չեն գնում»։ այդ պատճառով սիրողները միշտ ստիպուած են լինում պարեր դնել ներկայացումների վերջին՝ հասարակութեանը աւելի գրաւելու համար։ Թատրոնական դահլիճը բոլորովին լիքն էր։ Շատերը տոմսակը չլինելու պատճառաւ ետ դարձան։

Շուշումն են և արդէն երկու ներկայացում են տուել դերասանուհի Տ. Մելիքեանը և դերասան Պ. Աբէլեանը։ Ցուլիսի 24ին, սիրողների մասնակցութեամբ, ներկայացրին Հէյ-- դրաման և մի վօդէվիլ։ Եղիազարի դերը Պ. Աբէլեան շատ գեղեցիկ կատարեց։ Նա միանգամայն իր դերումն էր։ Տ. Մելիքեան Հռաքելի դերը վատ կատարեց. ասում են, որ այդ դերը նա չէ խաղում։ Դահլիճը համարեա թէ լիքն էր։

Երկրորդ ներկայացումը եղաւ յուլիսի 29ին։ Ներկայացրին Ոէջ-- դրաման և Ն-- վօդէվիլը։ Պ. Աբէլեան Կօրրադօի դերում դարձեալ բաւականին լաւ էր, իսկ Տ. Մելիքեան Ռօզալիայի դերում դարձեալ վատ էր։ Սիրողներից լաւ է խաղում Պ. Բէգզադեան. միւսածների մասին չարժէ խօսել։ Ն-- վօդէվիլի ներկայանալու ժամանակ հօմերական ծիծաղ էր տիրում դահլիճում։

Պ. Աբէլեան մտադիր է էլի մի երկու ներկայացում տալ։

Ցայտնի տենոր Շահլամեանը եկել է Շուշի և օգոստոսի 3ին կոնցերտ պիտի տար։ Տեղերի գներն նշանակած են Շուշում՝ չը տեսնըւած գներով. առաջին կարգի աթոռն արժէ 4 ռուբլի, գալերէեան — մի ռուբլի։ (Տ--)

ՄԱՄԼՈՅ ՆԵՐՔԵՒ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ի պէտս Ազգ. Տարրական Նախակրթարանաց. պատրաստեալ ըստ կազմական կանոնագրի Ուսումն. Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան։

Աշխատասիրեց
ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ
752 Գին 100 փարայ 4—5

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ
Համիտիյէ փողոց, Թօմրուք խան
ԴՐԱՄԵՆԵԱԿ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա	Պաղտատ	Լիմասօլ	Ռուսճուք
Ատանա	Պէրութ	Մերսին	Սելանիկ
Այտըն	Պրուսա	Նազիլլի	Սամսոն
Հալէպ	Դամասկոս	Նիքօսիա	Իզմիր
Աղեքսանդրիա	Դոնեա	Ուշագ	Սոֆիա
Ադր.-պոլիս	Լառնաքա	Փիլիպէ	Տրապիզոն
Էնկիւրի	Դանիզլէ	Բօր-Սաիտ	

Պարտաթուղթերու եւ արժէթուղթերու յանձնման փոխարէն ստակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով։

Դրամազեղչ արժէթուղթերու։

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, վարկաթուղթերու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Գանձում կտրօններու, արժէթուղթերու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով.

Տարին 2½ % մէկ տարուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին 1½ % վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց ատոր փոխառութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իբր աւանդ։

Բերայի գրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Ասկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտատուղթեր, օսմանեան պարտատոմսեր, հելլենական պարտաթուղթեր, Բանամայի պարտաթուղթեր, եւ այլն եւ այլն։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտաթուղթերու քիւփոններ, եւ արժէթուղթեր կ'ընդունին, ընթացիկ հաշուով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի տարին 3 % տոկոսով։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԱՅԳՈՒՑԸ

Այգուցն է հին, չա՛ս հին սովորութիւն։ Մարդկային ազգի արտասուաց օրերն են մահուան օրերը։ Աչեր արտասուք կը թորեն ի տես կամ ի յուշ սիրելիներու մահուան։ Այգուցն է պաշտօնական սուգ, որ թէեւ յարգ գաւառներու մէջ կը կատարուի, այլ ոչ այժմ մեծ քաղաքներու մէջ։ Ի հնումն սգոյ օրերն էին նուիրական․ բոլոր հին ազգերն ունեցած են իրենց սգոյ օրերը, այսինքն Այգուցը․ Քրիստոնէութիւնն այդ հին աւանդութիւն՝ այսինքն սգոյ օրերն ոչ թէ չմերժեց, այլ եւ ընդունեց, թող որ Տէր Յիսուս իսկ Այգուցի մասնակցեցաւ երթալով յատկապէս ի Բեթանիա եւ լալով իւր բարեկամ Ղազարոսի գերեզմանին վրայ։

Այս է Այգուցը․ մեռելի մը ընտանիքն ու ազգականք եւ բոլոր ծանօթները ի գերեզման կ՚երթան։ Կիներն ու հարսերը եւ աղջիկներ կը բոլորին նորոգ հանգուցելոյն գերեզմանին շուրջ եւ կոծելն ողբերգել։ Հին ժամանակներուն մէջ այս ողբերգակ կամ լալկան կիները կ՚անուանուէին Եղերամարք, եւ կը վարձուէին։ Լալկան կիներն առջեւէն կ՚երթային դագաղներու, եթէ ննջեցեալն էր ազնուական ու հարուստ տունէ, իսկ եթէ չէր, այսինքն ննջեցեալն էր քաղաքացի ու աղքատ, ետեւէն կ՚երթային։ Այլ որովհետեւ այս լալկաններն ընդհանրապէս կը գովաբանէին ննջեցեալը, ուստի մինչեւ ցայսօր լալօնները գեղջուկներէ կ՚անուանուին Գովք կամ գովասանք։ Եւ փա՛ռք Աստուծոյ, այս Գովքեր մինչեւ այսօր բազմած կան փառաւորապէս մեր Մայր-Մաշտոցներուն մէջն անգամ։

Մինչ հանգուցելոյն գերեզմանին շուրջ գեղեցիկ սեռը կ՚արտասուէ, միւս սեռը, տգեղ սեռ կոչուածը, պատիւ կ՚ընէ իրեն գերեզմաննոցի հանգստաքարին վրայ բաժակներ պարպելով, գինի ու օղի խմելով ի հանգիստ հոգւոյ ննջեցելոյն, եւ բարեմաղթութիններ ընելով, իբր թէ, ննջեցելոյն կենդանի ընտանեացն համար։ Արբեցութիւնք երբեմն այնքան սաստիկ կ՚ըլլան, որ չատեր կատիպուին տէրտէրը կանչել եւ մեռելոցի Աւետարանը ընթեռնուլ տալ գինովին վրայ, թող որ տէրտէրք եւ տիրացուք իրենք եւս իրենց համար չատ անգամ պէտք կ՚ունենան մեռելոցի Աւետարանաց։ Այգուցք կը կատարուին ընդհանրապէս թաղումէն երեք օր յետոյ․ կը կրկնուին նաեւ «Բռնաւորից եւ Տարելից» ըսուած օրերուն մէջ եւս։ Այգուցք տան մէջ ալ կը կատարուին, չաբաթ երեկոյ, այլ սակայն առանց Գովքի, լալեաց։ Տարեկը, մամ կամ պապ, խունկ ծխելով յԱղօթժամն, յարեւելս կը դառնայ եւ անդադար կը խաչակնքէ ըսելով․ «Լոյս Լուսաւորչին, հաւատք Քրիստոսին եւ այլն»․ միւսները կը յաւելուն «Հանգիստ բարի հոգւոյն»․ յետոյ տէրտէրը գալով կ՚օրհնէ հոգեհացը․ երբեք ու եւ է մէկ աղքատ հոգեհացէն մաս չ՚ունենար, վասն զի դարաւոր աւանդութիւն կայ գեղջուկներուն մէջ թէ մեռելը գերեզմանէն դուրս կը ձգուի եւ կրողէն կը տարուի, եթէ աղքատի մը անը լսուի նոյն օրը։

«Շարակնի հաց»ն է քառասունքի օրը, առանց մսի, ապուր է այն եւ խիւս, այն է ճմուռը, «Տարելիցի հաց»ն է մսով, եփուած, այսինքն մատաղ։ Տաղաւարներու յաջորդ հինգ օրերուն մէջ ի գերեզման երթալ եւ օրհնել տալ յաճախ է։ Գովք չկայ այս օրերուն մէջ, զի չարականք կ՚երգուին։ Հողը նորել եւ ծաղիկներ ու խոտեր ցանել սովորական է, միայն թէ ամէն անգամ որ երախայ մը ծնի, տարէցը, մամ կամ պապ, մոմն ու լուսնն ի գերեզման կ՚երթայ եւ երախային ամենէն մօտիկ ազգականին մանաւանդ նորոգ հանգուցելոյն գերեզմանէն աւ մը հող առնլով կը բերէ ու կը քսէ երախային աչուկներուն ու սրտին վրայ ըսելով․ չնորհաւոր, տիրածին, լուսածին, աստուածային եւ այլն։

Արեւելեան սովորութիւն է դագաղը զարդարել ծաղիկներով կամ տերեւներով, եթէ ձմեռ չէ։ Այլ ծաղկեպսակ դնել կամ ետեւէն ու առջեւէն տանիլ արեւմտեան սովորութիւն է, հայք սկիզբէն ի վեր մինչեւ ցայսօր ծաղկեփունջ կը տանին ու կ՚ընծայեն ի պատիւ հարսին ու փեսային։ Ջերմնիքներու զարդ է ծաղկեփունջը եւ ոչ թէ դագաղներու կամ գերեզմաններու։ Մեծ քաղաքներու հայերն որովհետեւ եւրոպացւոց նմաններու սովորութիւնը ունին երբեմն, ուստի ծաղկեպսակի համար դրամ կը վատնեն ի պատիւ մեռեալներուն, մինչդեռ այդ դրամք եթէ աղքատներու, եւ բարեպաշտական հաստատութեանց եւ մեր Ազգ․ Հիւանդանոցի տրուին, ա՛լ աւելի Աստուածահաճոյ բան մը ըրած և տոհմային հին մէկ պատուական սովորութիւնը պահպանած կ՚ըլլան։

ՆԱՀԱՊԵՏ

Գաւառական չուրեր

ԱՐՄԱՇ, 28 օգոստ․

Այս տարի Ս․ Աստուածածնայ ինքնորեայ տաղաւարին առթիւ, գիւղիս ժողովրդեան մէջ արտասովոր ուրախութիւն տիրած էր։

Տեղւոյս բնակիչներէն տիրացու Արտաչէս Հ․ Սերովբեանց աւագ սարկաւագն Դպրեվանուց, որ արձակուրդով ամսոյս սկիզբէն ի վեր աստ իւր հօրենական տունը կը գտնուէր, անցեալ կիրակէ առաւօտ առաջնոյ աւուրն Վերափոխման տօնի քարոզ խօսեցաւ ի մխիթարութիւն ժողովրդեանս։ Ապա յաւարտ ճաշու գրքին՝ ծանուցմամբ քահանային հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ վասն հոգւոյ հանգուցեալ Տիգրան էֆէնտի Կիւմիւշկերտանի, որ իւր ծանուցեալ բարեպաշտութեամբ Արսլանպէկի սոսկալի հրդեհին ժամանակ անձնուիրաբար աշխատեցաւ ի նպաստ թշուառ ժողովրդեան գիւղիս։

Հինգշաբթի երեկոյ ալ յետ ժամերգութեան, Նորին Վեհափառութեան Սուլթան Համիտ բարեխնամ կայսեր Գահակալութեան հանդէսը կատարուեցաւ։ Ժամը տասն եւ մէկն էր՝ եւ արդէն լուսավառութիւք սկսած էին ամբողջ չուկային հրապարակին վրայ, երբ խումբ մը դպրոցական երգեցիկ տղաքներ առաջնորդութեամբ վարժապետին գացին դիմաւորել ժողովուրդը՝ որ խռնուած էր գիւղիս Միջանի հրապարակին մէջ նոր կառուցանելի եկեղեցւոյ յորդարեալ գետնոյն վրայ, ուր պատրաստուած էին ծաղկեայ երեք կամարներ զարդարեալ լապտերներով եւ Թրքերէն գեղագրութեամբ յօրինեալ բարեմաղթական վերտառութեամբք։ Գիշերուան ժամու մինչեւ երկուքը Նորին Կայսերական Վեհափառութեան անուան ձօնեալ երգեր երգուեցան դպրոցներէն, Թրքերէն ճառախօսութիւն մը կարդացուեցաւ վարժապետէն, եւ բարեմաղթութիւններ կատարուեցան, որոց ձայնակցեցաւ ժողովուրդն՝ եւ «ամէն»ներու աղաղակներով պատասխանեց։

Այս ամենուն փայլը կաւելցնէին կատարուած հրախաղութիւններն ու զբօսանքը՝ որք տեւեցին մինչեւ կէս գիշեր։

Դարձեալ նոյն օրը հինգշաբթի Սրժ․ Եղիշէ Ծ․ Վարդապետ Դուրեան ի Կ․ Պոլսէ գիւղս եկած էր յայցելութիւն մեզ, ընկերակցութեամբ երկու աւագ սարկաւագաց Ներսէսի եւ Գրիգորի։ Դուրեան Հայր Սուրբն այս կիրակէ առտու ըստ խնդրանաց ժողովրդեանս Ս․ Պատարագ մատոյց ի յիշատակ հոգւոց ննջեցելոց մերոց, եւ քարոզ խօսեցաւ ի հոգեւոր մխիթարութիւն կենդանեաց բնաբան ունենալով ըստ պատշաճի աւուր ճաշոց գրքին «ապաքէն դուք տաճար Աստուծոյ կենդանւոյ էք» խօսքը։

Կարծեմ չեմք սխալիր եթէ ըսեմք որ այս առաջին անգամն է որ գիւղիս ժողովուրդը պատեհութիւն ունեցաւ լսելու Նորին Սրբազնապատուութեան քարոզը՝ որ իմաստալից էր եւ ազդու։

Երանի՜ թէ չատնային Ս․ եկեղեցւոյս մէջ այսպիսի տաղանդաւոր վարդապետներ եւ ընտիր քարոզիչներ։

ԹՈՓ-ԳԱՊՈՒ

Կիրակի օրը Գիւտ Խաչոյ էր, կարծէք մեր եկեղեցւոյ տօնախմբութեան օրն էր, հանդիսաւոր Պատարագ, բազմութիւն, հացկերոյթ, բան մը չէր պակսեր տօն չքնաղելու համար։

Գեր․ Բարթուղիմէոս Սրբազան պատարագեց․ աւուր պատշաճին քարոզելէ վերջը «եթէ Մարիամ Քրիստոս ծնաւ, դուք՝ մայրեր, քրիստոնեաներներ կը ծնիք» ըսելով՝ անցաւ եզական սեռի առտնին ու դպրոցական դաստիարակութեան, անոր օգտակարութիւնը բացատրելով։

Օրհնեալ է Աստուած, որովհետեւ չատ քիչ անգամ գիւղիս եկեղեցւոյ բեմէն աւուր պատշաճներէն ուրիշ նիւթոց վրայ կը խօսուէր․ նրանի թէ՝ այսուհետեւ ուրիշ քարոզիչներ ալ խօսին մաքրութեան, պարտականութեանց եւ այլ նիւթոց վրայ, որք անմիջապէս ժողովուրդին օգտակար կ՚ըլլան։

Թաղական Խորհրդոյ Ատենապետ Էֆ․ի տան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ պատարագիչ Սրբազանի, ուր հրաւիրուած էին նաեւ Թաղական Խորհուրդն ու Հոգաբարձութիւնը։

* *

Մեր Թաղի մէջ ալ մանկանց խամրոցներ կան, որոց տէրերը վարպետ տուտուներն են կամ ազնուացնելով քիչ մը, վարպետ հանըմներ։ Գոհ են Թաղեցիք անոնցմէ, ժողովրդեան մեծամասնութիւնը աղքատ ըլլալով, երեկ մարդոց հետ իրենց կիներն ու աղջիկներն ալ պէտք է աշխատին ապրելու, չի մուրալու համար, պզտիկները արգելք են մայրերու աշխատութեանցը, չաբթական 2—3 ղրշ․ գոհելով վարպետ-տուտուն կը ղրկեն։

Վարպետ-տուտուներու հաստատուած են ընդհանրապէս, բազմաբնակ տուներու մէկ սենեակին մէջ, ամենայն ինչ է այս, որովհետեւ աղոց կրթարանն, ճաշարանն ու զբօսարանն է միանգամայն։

Առողջ ծնողներու առողջ ձագուկներ՝ այս խամրոցներու մէջ խորչակահար պտղոց պէս կը դեղնին, կը թօչնին։

Խեղճ պզտիկներ, խամրոցներու չորս պատերու մէջ քաշուած, օրն ի բուն արձանացած կ՚ուտեն հացերնին ջուրերնին․ կենաքերնին անկանոն, արգիլուած է խաղալը, ցատկելը, ցատկռտելը, որպէսզի տան բնակիչք՝ տղոց դղրդոցէն անհանգիստ չըլլան։

Եթէ դիպուածաւ պատրտի նմնան պզտիկները, մանկական չնորհքը կը պակսի վրանին, թափած թափթփած անխնամ պատառոտ լաթերու մէջ են փաթթուած․ իրենց այս վիճակը խորթ մօր մը անհոգութիւնը կը ցուցնէ։

Պզտիկ հով մը կրնայ ձգել ի գետին, չնչին հիւանդութիւն մը կրնայ նետել ի հող։

Մանկամսուրներ մը՝ մեր եւ իւր նման Թաղերու աւելի օգտակար պիտի ըլլայ, քան դպրոցները քանի որ հիւանդ մարմնոց մէջ միտ հիւանդ ուղեղներ կ՚ըլլան առանց բացատութեան, պէտք է հոգել տղոց առողջութեանը ուրեմն։

Հոգաբարձութիւնը պիտի բանայ մանկապարտէզը, վարպետ-տուտուներու տրուած դրամէն 2—3 դրշ․ ն աւելի բան մ՚ալ չպիտի պահանջէ։ Եթէ յաջողի, մասնաւոր կառքեր ալ պիտի յատկացնէ դրացի Թաղերու համար, որոց պէտք ունին նրմանօրինակ հաստատութեանց։

Բարի յաջողութիւն կը մաղթեմ։

* *

Թաղեկից մը ունինք, սրտով մեծ, բըղգայմամբ մեծ, երկու դաւակ միայն ունի, դպրոց ու ժամ։ Առաւօտուն գործին, երեկոյին եկեղեցին, օրուան վաստակէն իսկ բաժին ունին իր զաւակները։ կ՚ըսէ թէ ա՛լ ծերացեր է, իւր տղոց պիտի տայ իւր ամբողջ հարստութիւնը, կտակաւորներուն ի միասին․ ապրի՜ ու չատ ապրի։

Նուիրատուներ երբ իրենց մահուանէ վերջը կը կտակեն, բարիք մը ըրած կ՚ըլլան միայն․ մինչդեռ իրենց կենդանութեան ատեն կտակողներ աւելի մեծ առաքինութիւն մը։

Ջինքն յանուանէ սիրողներ իր բարիքները չատ լսած ու տեսած են․ կը բաղձան հիմա իւր առաքինութիւնն ալ տեսնել։

ԳԱՐԵԳԻՆ Գ. ՄԵՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

Թոփ-Գաբու

ՋՈՒՐԸ

Արեւելքի միջոցաւ երբեմն կը կարդացուին մեծ ախորժով օգտաշատ յօդուածներ այլ եւ այլ հանրօգուտ նիւթերու վրայ․ այս կարգէն է նաեւ Ջուրը որոյ մասին ժողովրդեան ունեցած անգիտակցութեամբ բազմաթիւ վնասներ եւ կամ հիւանդութիններ յառաջ կուգան․ որպէսզի գաղափար մը տանք ջրի վրայ, հարկ կը համարիմ ըսել նախ թէ 1. ի՞նչ է ջուր կոչուած նիւթն 2. ի՞նչ է նորա բաղադրութիւնը 3. որո՞նք են խմելու յարմար համարուածներն 4. որո՞նք են անմաքուր եւ վնասակար կոչուած ջրերն 5. ի՞նչ է գործածելի ըլլալու միջոցն եւ ի՞նչ է բեւ մանկանաւ թէ բօթասի (permanganate de potasse) ազդեցութիւնը ջրի վրայ 6. ի՞նչ է ճամբորդութեան մէջ անմիջապէս մաքուր ջուր ստեղծելու միջոցն 7. ի՞նչպէս կ՚ըլլայ երկու լաւ ջրերու մէկզմէկէ բաղդատութիւնը 8. ո՞րն է համաճաբակի ատեն ապահով միջոցը։

1. Ջուր․ — Ջուրը 2 ծաւալ ջրածինէ եւ 1 ծաւալ թթուածինէ բաղկացեալ հեղուկ մ՚է, զոր 1789ին մեծ քիմիագէտ Լավուազիէ հաստատեց վերլուծեալ երկու կազերու միացմամբ։ Ջուրը բնութեան մէջ երկու ձեւի տակ կը գտնուի, յորմէ մին՝ երկրիս մակերեւոյթին վրայ եղողներն են, ինչպէս լճի, գետի, առուակի, որք կը գոյանան անձրեւներէ կամ ձիւներէ, իսկ միւսն՝ երկրիս խորը գտնուածներն են, ինչպէս լեռանց ստորոտի ժայռերէ բղխածն, աղբիւրի ջրերն եւ անուշ ջրհորներունը։

2. Գործածելի եղած ջրոց բաղադրութիւնն․ — Երկրիս մակերեւոյթի ջրերը, իրենց մէջ լուծեալ այլ եւ այլ կազեր կը պարունակեն՝ որք են, թթուածին, բորակածին, ածխային թթու․ իսկ փոթորիկ ատեն, ածխածնատ կամ բորակածնատ անուշադրի, ասոնցմէ զատ կը պարունակեն նաեւ այլ եւ այլ միքրոպներ եւ փոշիներ։ Երկրիս խորը գտնուածներն աւելորդաբար կը պարունակեն քլորիւրներ, ծծմբատներ, ածխածնատներ՝ իրենց հիմ ունենալով կիր մանեզի, երբեմն բոթաս սօտ եւ ալիւմին։

Մաքուր կը համարուին այն ջրերը, որք կը բղխին կրանիթի խաւերէ բաղկացեալ լերանց ստորոտի ժայռերէն․ յետոյ կուգան կիր պարունակող ջրերն որք թէպէտեւ յստակ են, բայց նուազ յարմար խմելու, այսու ամենայնիւ Պ․ Պուսէնկօի փորձառութեանց համեմատ՝ քիչ կիր պարունակող ջրերն օգտակար համարուած են այն անձանց որոց կազմը տկար է, մանաւանդ նիհար կազմով եւ փորհարութիւն ունեցող տղայոց որոնց ոսկրային դրութեան աճմանը մեծապէս կը նպաստէ․ այս տեսակէ է նաեւ Կ․ Պոլսոյ Ջօզան Չէչմէսիի ջուրը․ բայց պէտք է զգուշանան այն անձինք որոնք ենթակայ են լերդի, երիկամանց, քարախտ, լեարդատապի եւայլ հիւանդութեանց որոնց համար վնասակար է, որովհետեւ իրենց մարմնոյն մէջ կիրէ բաղկացեալ աւազներ կը գոյացնէ։

3. Խմելու յարմար ջուր․ — Այն ջրերը յարմար են խմելու որոնք բանջարեղէնները չուտով կեփեն, աճառը լաւ կը փրփրացնեն, ոչ համ ունին, ոչ հոտ եւ ոչ ալ գոյն․ անոնց մէջ պարունակուած աղերն քիլօին 30 հարիւրորդականէն աւելի պէտք չէ ըլլան, եթէ յախճապակէ ամանի մէջ դնելով չոգիացնենք․ ահա այս ջրերուն ընդհանուր առմամբ անուշ կամ խմելու յարմար ջուր անունը կուտանք։

4. Վնասակար համարուած ջրերն․ — Այն ջրերն են որք կը պարունակեն գործարանաւոր նիւթեր․ ասոնց տարբաղադրութիւնէն կը գոյանան բթմային (ptomaine) կոչուած նիւթն․ (որ ուրիշ բան չէ բայց եթէ նեխութիւններէ յառաջ եկող թոյն մը) եւ թունաւոր ալքալակերպներ (des alcaloïdes vénéreux)։

5. — Բեւ մանկանաւ թէ բօթասի ազդեցութիւնը ջրի վրայ եւ գործածելի ըլլալու միջոցը․ — Բէմանկանաթ տը բօթաս թոյն մ՚է, բայց յատկութիւն մը ունի որ ամէն գործարանաւոր նիւթերը թթուեցնելով (oxyder) ածխային թթու կը վերածէ, իսկ ջրոյ եւ անուշադրի բաղադրութեան մէջ երբեմ բորակածին ալ գտնուի, իւր թթուասորութեան ազդեցութիւնը կանչեմ տանայ։ Սոյն ազդով բազմաթիւ փորձեր ըրած է Պ․ Շիգանտառ՝ բուսական եւ կենդանական արտադրութեանց վրայ․ եթէ առնենք այնպիսի ջրեր որոնք պարունակեն թթուային բաղադրութեան մօտաւոր բաղադրութիւն ունեցող նիւթեր, ինչպէս բուսականներէն «Ըրէ-ըն» (թունաւոր ալքալակերպ մ՚է) եւ կենդանականներէն Ըէբըօն եւ եթէ աւելցնենք վերոյիչեալ աղէն, սոյն նիւթերը մի քանի վայրկենի մէջ կը փճանան։

Այս տարբաղադրութիւնը հաստատելու համար պէտք է վնասակար եղող ջրէն առնուլ եւ մէջը բաւական քանակութեամբ վերոյիչեալ աղէն աւելցնել մինչեւ որ հեղուկին գոյնը մանիչակագոյնի փոխուի, այն ատեն սոյն աղէն աւելի դրուած կը լինի, զանի զատելու համար պէտք է արեւէ մի բուսական փոշի աւելցնել նոյն խառնուրդին մէջ որոնց լաւագոյններն հետեւեալներն են․ փայլի կաղնոյ կեղեւ, փնդինայի հնդկայ ընկուզի, խաշուէի, մատուտակի փոշիներ։

6. Ճանբորդութեան ատեն մաքուր ջուր ունենալ․ — Ինչպէս երկրախոյզներն իրենց քով անհրաժեշտ պէտք ունին զգայի տէրեւներ պահելու, որով եթէ երբեք առանց սնունդի մեան զանի ծամելով կրնան մինչեւ 8էն 10 օր անօթութեան դիմանալ, նոյնպէս ալ ամառուան եղանակին մէջ ճանբորդութիւն ընողք պէտք է իրենց քով ունենան քիչ մը նոյն աղէն, ինչպէս նաեւ վերոյիչեալ փոշիներէն մին, որ եթէ պատահին այնպիսի տեղ մը ուր միակ լճի կամ առուակի նեխեալ եւ պղտոր ջրէ զատ ջուր չի գտնուի, այն ատեն կարենան մի քանի վայրկենի մէջ խմելու յարմար յստակ ջուր մը պատրաստել։ Ասոր համար պէտք է առնուլ 2 քիլոնոց սրուակ մը եւ մէջը լեցնել նոյն պղտոր ջրէն, յետոյ վերեւ յիշեալ աղէն քիչ մը աւելցնել մինչեւ որ մանիչակագոյն ըլլայ (քիլօյին 5 կամ 10 հարիւրորդակրամ այսինքն 1էն 2 ցորենի չափ) հինգ կամ վեց վայրկեան սրուակն հիւրցնելէ ետք իւր քովն ունեցած փոշիներէն մի քանի չափ տասնորդակրամ այսինքն 4էն 10 ցորենի մէջն աւելցնել․ ահա հոս է որ կը փճանայ ջրին գոյնը եւ աղին աւելորդ մասը․ ալ հարկ չի մնար մինչեւ իսկ զտել։ Բայց եթէ ուզենք աւելի յստակ ու փայլուն ջուր մը ունենալ այն ատեն պէտք է զտուցէ մը անցընել եւ կամ ձգել քիչ մը ատեն որ մէջը դրուած փոշիները բոլորն ալ վայրասուզին․ սակայն այս վերջինը անհրաժեշտ պէտք մը չէ․ հեղուկը նոյն ձեւովը կարելի է խմուիլ՝ փոշիները իւր մէջ առկախ մնալով հանդերձ առանց որ եւ է վտանգի։ Այս բազմաթիւ հակազդեցութիւնները որք կ՚ըլլան ջուրը մաքրելու գործողութեանց մէջ, բնաւ վնասակար բաղադրութիւն չեն կրնար յառաջ բերել, բայց եթէ մի քանի հարիւրորդակրամ աւելի օգտւ տը մանկանէզ եւ մի քանի հարիւրորդակրամ բեռ մանկանաւ տը բօթաս․ ասոնք ալ բոլորովին անվնաս են։

7. Երկու լաւ ջրերու բաղդատութիւն․ — Եթէ ուզենք երկու լաւ ջրեր իրարու հետ բաղդատել, օրինակի համար Գարա Բուլաղի եւ Գայիչ տաղի ջրերն, կ՚առնենք դարձեալ բեռ մանկանաւ տը բօթաս, կը լուծենք թորեալ ջրի մէջ եւ կը լեցնենք պիւրէթի (burette) մը մէջ (տեսակ մը աստիճանաւոր խողովակ որոյ ամէն մէկ աստիճանը հաւասարապէս մէկ հարիւրորդամէթր խորանարդ է որմէ հեղուկն կաթիլ առ կաթիլ կը կաթէ) եւ երկու ջրերն ալ զատ զատ գաւաթներու մէջ կը լեցնենք․ ասոնք ալ անգիծ ճերմակ թղթի մը վրայ կը դնենք, յետոյ կը սկսինք տակաւ առ տակաւ կաթեցնել երկու բաղդատելի ջրերուն մէջ հաւասար քանակութեամբ․ այն ատեն երկուքէն որն որ առաջ իւր մանիչակ գոյնը կորսնցնէ, խմելու նուազ յարմարն է։

Եթէ ուզէք վերոյիչեալ մաքրութեան եղանակը գործադրել ձեր բնակարանաց մէջ գտնուող ջրերուն վրայ եւ վերեւ գրեալ փոշիներն ալ քիչ ու չատ իրենց համեմատ համերն ունենալուն համար չը փափաքինք զանոնք գործածել, այն ատեն կրնանք բեռ մանկանաւ տը բօթասով լուծուած ջուրը զտել՝ անցնելով լուացուած կենդանական ածուխի վրայէ որ թէ՝ համ չունի եւ թէ՝ ջրին հոտն ալ եթէ ունի, կ՚անհետացնէ։ Ասոնց ամենէն դիւրին միջոցն է Պ․ Մինինի ըսածն եւ կամ Պ․ Բասթէօրի հրահանգին համեմատ՝ իւր աշակերտներէն Պ․ Շամպէրլանտի զտոցը պաղ զտմամբ ամբողջութեան դատապարտելու դրութիւնն, որ չինուած է խիստ փոքր ծակտիկներ ունեցող քարերէ որոցմէ միքրոպներուն սերմերն իսկ չեն կարող անցնիլ։

8. Համաճարակի ատեն․ — Համաճարակին ատեն բեռ մանկանաւ տը բօթասով եղած զտութիւնը միակ միջոցն է, ի բաց առեալ թորեալ ջրէն որ ամենէն ապահով միջոցն է, միայն թէ ըմպելի լինելու համար հարկ եղած աղերն եւ օդը կը պակսին իր մէջ։ Իսկ ժայռերէ բղխածն եւ անձրեւի ջրերն անցնել զտիչ թղթէ (papier à filtre) եւ կամ եռացնելն անհրաժեշտ են։

ՀԵՐԱԿԼԷՍ Ն. ՏԷՕՎԼԷԹԵԱՆ

Դեղագործ

ԱԶԴ

Դպրոցական պաշտօնէից պէտք ունեցողները կը հրաւիրուին անձամբ կամ գրով դիմել առ Գործակալութիւն, Ս․ Դաւիթեանի որ կրնայ ղրկել, Տնօրէն-դասատուներ, վարժապետներ, վարժուհիներ, դաստիարակներ, երաժիշտներ, կառավարիչներ, եւ այլն։

Գործակալութեան հասցէն է,

Կ. Պոլիս, Պահճէ-Գաբու, Գազասկէր խան, Թիւ 11։

ԾԱՆ. — Պէտք է կանխաւ իմացունել թէ ուզուած պաշտօնեայք ի՛նչ ճիւղերու համար են, մէջ աստիճանի վկայագիր ունենալու են, եւ թէ մօտաւորապէս ի՛նչքան թոշակ յատկացուած է։ 656 11—20

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Վարժարանս պիտի բացուի վերստին Սեպտեմբեր ամսոյն 1ին Չորեքշաբթի օրն, իսկ դասախօսութիւնք՝ նոյն ամսոյ 3ին՝ ուրբաթ օրը։

Վարժարանս ուսմանց եւ լեզուաց համար վկայեալ (di lomé) ուսուցիչներ ունի։

Վարժարանիս պարտաւորեալ լեզուներն են, Հայերէն, Տաճկերէն, Գաղղիերէն եւ Գերմաներէն։

Վարժարանս կ՚ընդունի 3 տեսակ աշակերտ, Ներքօթիկ, Ցերեկօթիկ եւ Արտաքին։

Դաշնակի համար Վարչութիւնս՝ Վիեննայի Երաժշտանոցէն (conservatoire) վկայեալ ուսուցիչ մը հոգացած է այս տարի։

Աշակերտելոց ծնողացմէ կամ խնամակալներէն կը խնդրուի որ դպրոցամուտէն յառաջ Վարչութեանս հետ տեսութիւն ընելու հաճին։

Ընդարձակագոյն ծանօթութեանց համար դիմել առ

Հ․ ԱՆԴՐԷԱՍ Վ․ ՃԵՐՄԱԿԵԱՆ

Վարիչ Վարժարանիս

Բանկալթի, 12/28 Օգոստոս, 1893

781 5—6

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ

Ազդ

Անգլ․ բարձր վարժարանն աղջկանց՝ պիտի վերաբացուի երկուշաբթի, 18 Սեպտ։

Աշակերտուհի տալու համար կարելի է դիմել դպրոցը Սեպտ․ 1էն ետքը, կամ Նամակաւ՝ ուղղեալ դպրոցին քարտուղարին։

Հասցէ՝ English High School for Girls, № 353 Grand 'Rue de Péra, Constantinople․ 779 6—10

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ ԱՍԻՔԱՆԱՋԵԱՆ

ԳԱՏԸՐԳԻՒՂ ՊԱՀԱՐԻՃԷ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 5

Բացումն սեպտեմբեր 1

Մանկապարտէզս, ուր կ՚ընդունուին 3էն 9 տարեկան երկսեռ մանուկներ, հաստատուած է, Ֆրէօպէլեան հրահանգաց համաձայն, բարձրադիր վայրի մը մէջ, հաստատուն չինուածով, լուսաշատ եւ օդաւէտ սենեակներով։ Հաստատութիւնս, երեք դասարաններու բաժնուած ծրագրով մը, կը խոստանայ տալ ազգային մատաղ մանկտւոյն, կարող մանկավարժուհեաց ձեռամբ, ֆիզիքական, բարոյական եւ մտաւորական խնամեալ դաստիարակութիւն մը եւ պատրաստել զանոնք ըլլալու ԽՈՐՀՈՂ եւ ԱՇԽԱՏՈՂ էակներ։

Բաց ի Ֆրէօպէլեան նուէրներէն, մանկապարտէզս ունի դաշնակ մ՚ալ որով սանիկները պիտի երգեն, պարեն եւ կատարեն իրենց մարմնամարզական բոլոր խաղերը։ Բաւական ընդարձակ պարտէզի մը մէջ իւրաքանչիւր սանիկ պիտի ունենայ նաեւ իր մասնաւոր փոքրիկ ածուն ուր պիտի վարժի իր ձեռամբ մշակել եւ հասցնել եղանակին յարմար ծաղիկ եւ բանջարեղէն, ըստ Ֆրէօպէլեան հրահանգաց։

Առաջին տարիէն սկսեալ սանիկները մայրենի լեզուի հետ պիտի վարժին գաղղիերէն խօսակցութեան։

Մանկավարժուհի Ագն․ Տիկին Մատակեանց կը նուիրէ վեհանձնաբար իւր աջակցութիւնը մանկապարտէզիս կազմակերպութեան եւ ուղղութեան մասին։

ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ, ՋՈՒԱՐԹ ԿԵԱՆՔ, ՄԱՅՐԵՆԻ ԽՆԱՄՔ։

Ընդունելութեան պայմաններու եւ ծրագրի մանրամասնութեանց համար Պատ․ ծնողք կրնան տեսակցիլ մանկապարտէզիս մէջ, ամէն օր, ժամը 7—10, բաց Կիրակէ։

Տնօրէնուհի ԿԱՐՏԻՆԷ ԱՍԻՔԱՆԱՋ

Հիմնադիր-Տնօրէն ՄԻՀՐԱՆ ԱՍԻՔԱՆԱՋ

755 10—10

ՌՈԲԸՐԴ ՔՈԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայսերական բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպեան եւ Ամերիկեան նոյն օրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կաճառ մը, որով կը կառավարուի․ նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Պուլկարերէն, Գաղղիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, լիբր 8000 հատորներէ բաղկացեալ, Երկրաբանական, Հանքաբանական, կենդանաբանական եւ Բուսաբանական հաւաքածոյներ, եւ Բնագիտական, Տարրաբանական, Բնախօսական եւ այլ բազմաթիւ գործիքներ։

Որովհետեւ բնական գիտութիւնք մեծ կարեւորութիւն ստացած են գաղղիս, նոր տնօրինութիւնք եղած են գալոց ուսանելու դիւրութիւններ ընծայելու համար, եւ սոյն ճիւղերու համար նոր դասախօս եւս կարգուած է։

Ռոպէրդ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է․ սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իւր մայրենի լեզու եւ տոհմային պատմութիւն։ Հայերէն լեզուի եւ դպրութեան համար գծեալ է ուսման կատարեալ ընթացք մը որում պարտի հետեւիլ իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեանս բարաշէն եւ հոյակապ չէնքերն կառուցեալ են ի Ռումէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպեան կողմը գտնուող բլրակներուն մեկուն բլրոյ մը վրայ, որոյ դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն եւ ամէնէն առողջարարն համարեալ է։

Քոլէճի յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 3/15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւնն որ ի Ռումէլի Հիսար։ 683 13—16

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՔՈԼԷՃ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ ՖՕՌ ԵՂԲԱՐՑ

Բէրա, Գուլէպաշը, Տէրէպօյու փողոց Թիւ 2-4

Վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ սեպտ. 8/20ին։

Քոլէճին յայտագիրը կը համապատասխանէ ֆրանսական համալսարանի յայտագրին։

Օտարազգի աշակերտներուն իրենց մայրենի լեզուին ուսուցումը դիւրացնելու եւ այսպէս համակերպելու համար բազմաթիւ ծնողներու փափագին, քոլէճը՝ դասերու կանոնական ժամերէն զատ, Թուրքերէն, Յունարէն եւ Հայերէն դաս ալ հաստատուած է։

Այս դասեր ձրի են։ Աշակերտները պիտի կըրնան կամաքերեպապէս հետեւիլ այս դասերու իւրաքանչիւրին, ինչպէս կարելի է դատել անոնց յատկացուած ժամերէն։

Յունարէն, ամէն օր. — Թուրքերէն, չաբաթը չորս ժամ. — Հայերէն, չաբաթը երեք ժամ։

760 10—20

ԱՂՋԿԱՆՑ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈԼԷՃ ՑԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Գոլէճիս յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 2/14ին։ Տեղեկութեանց համար պարտ է դիմել առ Փոխ-տնօրէնուհին, Միս Ֆէնշըմ, Իւսկիւտար։ Տնօրէնութեան ուղղեալ նամակներ պարտին յղուիլ յԱմէրիքան խան, Կ. Պոլիս։

713 12—16

Լ՚Էքօնօմինմէքանիօ սէնալ ապահովագրական ընկերութեան Տնօրինութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ այն բաժանորդներն որք չեն վճարած իրենց ամսական բաժանորդագինները, փութան վճարել ընկերութեան դրասենեակն եւ կամ հաւաքչաց եւ գանձապահաց համար ալ զորձակալներուն։ Հակառակ պարագային՝ չպիտի կարենան մասնակցիլ յառաջիկայ 1893 սեպտեմբեր 1 ի [Ռ. Ն.] բաշխման։

Տնօրէն ի Թուրքիա

Սիրքէճի Բ. ՇԷՔԻՐԵԱՆ

Կիւլպէնկ Խան Նօ. 26-27 743 3—3

Օ ՔԱՄԷԼԻԱ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

194, ԲԷՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, 194

Կը ծանուցանենք արգոյ հասարակութեան թէ ընդունած ենք ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ ՄԸ ՇԹԵՂ բրդեղէններու եւ մետաքսեղէններու, վերջին նորաձեւութիւնք ՏՐՄԻ-ՍԷԶՕՆի համար, Փարիզի յաւագոյն տուներէն արտագրուած։

Շատ նպաստաւոր գիներով առած ըլլալով այս ապրանքները, մենք ալ նմանապէս չատ նպաստաւոր գիներով կուտանք։

Այս տարի՝ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԻՆ ՕՐԵՐՈՒՆ ՊԱՏՃԱՌԱՒ կը զեղչենք մեր բոլոր ապրանքներուն գիները

15 ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

միայն, սկսեալ երկուշաբթի օրէն, 11 սեպտ. 1893։ 386 2—6

ԼԱՆՕԼԻՆ

ՔՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ

ԼԱՆՕԼԻՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ պրուածոց կեղեքուածներու։

ԴԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մասին, եւ գոյնի պահպանման։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց եւ ընդդէմ արիւնրթութեանց։

Կը վաճառուի ամէն դեղարաններու եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ։

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս Մ. Ս. ՖՐԷՕՅԼԻԽ

Կալաթիա, Մերթէպանի փողոց, Գրնաճեան խան։ 398

Կը ծանուցուի թէ Տոքթ․ Վահրամ Ց․ Թորգոմեան Բերայի մէջ ունեցած մասնաւոր դարմանատունը փոխադրուած է Բերա, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑԻ վրայ Թիւ 96 ընդարձակ տունն, ուր հինգշաբթիէ եւ կիրակիէ զատ ամէն օր հիւանդ կ՚ընդունուի ժամը 7էն 10 ը․ թ։ 766 3—24

ԴՊՐԱՏՈՒՆ Զ․ ԹՈՐՈՍԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ՓՈՍՏԱՀԱՆԷԻՆ ՄՕՏ ԹԻՒ 4

Դպրոցաց վերաբացման առթիւ ուսուցիչք, ծնողք, եւ ուսանողք կը հրաւիրուին իրենց գրնումներուն համար մի անգամ Դպրատունը դիմել, ուր պիտի գտնեն ամէն տեսակ դասագիրք Թուրքերէն, Հայերէն եւ գաղղիերէն սկսեալ ''Այբուբէնէն,, մինչեւ ''բարձրագոյն,, կարգի ուսանողաց գրքերն, ինչպէս նաեւ ամէն ''դպրոցական պիտոյք,,։

ՈՐՈՇ, ԺԱՆ ԳՆԵՐ, ՌԱՅՑ ԿԱՆԽԻԿ․ մեծաքանակ նմանց համար ալ ''մասնաւոր զեղչ,,։

Գ 763 3—12

ՏՕՔԹՕՐ Լ․ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ

Այս անգամ իւր բնակութիւնն հաստատած է Եէնի-Գաբու կայարանին մօտ Թիւ 1 տունն, ուր հիւանդ կ՚ընդունի ամէն օր։ Կը զննէ կատարեալ ուշադրութեամբ եւ քիչ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ներքին եւ արտաքին ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, մասնաւորապէս ջղային ախտութիւնք, նոյնպէս ամենայն յաջողութեամբ կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւններ։

Ուրբաթ օրերը ժամը 6էն վերջ՝ ձրի կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։

687 17—20

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Մ․ ՔԷՀԵԱԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ երկար ատեն Կ. Պոլսոյ մէջ Աղերսագիրներ խմբագրելէ եւ ի Կեսարիա դատական չատ մը պաշտօններ վարելէ յետոյ, այս անգամ Պահճէ զաբու, Թաշ-խան 56 թիւ սենեակը հաստատուած է։

Պատրաստ է ոչ միայն պաշտօնական ամէն տեսակ գրութիւններ օրինական ձեւով խմբագրել՝ այլ եւ դատասատն կարող խնդիրները յանձնել ամէնէն հաւատարիմ եւ ձեռնհաս եւ վկայեալ փաստաբաններու։

660 14—22

ՄԻՍՔԷԹ

Նրուանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛ր եւ է վնասակար նիւթերէ բաս ամենայնի զերծ լինելով ստամոքսը զօրացնելու եւ ախորժակ բանալու յատկութեանց համար բժշկաց կողմանէ իսկ յանձնարարուած օղին եւ մաստիքան՝ ՄԻՍՔԷԹ մակ անուամբ եւ կնքեալ չիշերով ու որոշեալ գինով՝ ի վաճառ հանուած են հետեւեալ տեղերը։ Ի Ղալաթիա սոմ․ Պանքային կարգը Եուսուֆ Իզզէտտին էֆէնտի խանին տակ Միսքէթի մթերանոցը եւ մայրաքաղաքիս հանրածանօթ դեղարանները։ Բերայի նշանաւոր զարեջրատուները։ Ղալաթիա Գօվխիսօ խանին մէջ Պօդոս աղայի ճաշարանը։ Վօյվօտա փողոց թիւ 9, Բիւքքիլէ փողոց Խաչիկ աղայի թիւ 27 ճաշարանը։ Սանտըգճըլար փողոց Արթին աղայի թիւ 199 գըրօսարանը։ Մոմխանէ փողոց թիւ 111 Մակագէն Ռիզա խանութը։ Թոփխանէ ծխավաճառ Եանիի թիւ 1 խանութը։ Կամուրջին վրայ Վոսփորի շոգենաւերուն նաւամացոյցը Սթէֆանի հաճի Գօսթիի խանութը։ Եէնի Մահալլէի նաւամատոյցին դէմ թիւ 12։ ի Պոլիս Հաճօբուլօ խանի կից Մէհմէտ փաշա խան թիւ 14։ Մեծ Շուկայ Մահմուտփաշա փողոց Թօբալխանի թիւ 29 ճաշարանը Բերա Հաճօբուլօ չուկային մէջ թիւ 10։ Ղալաթիա Սէրայի կից թիւ 57։ Ղալաթիա Սէրայի դէմի փողոցը Բիլիտիի թիւ 6 խանութը։ Հալէպ Չարշըյի մէջ Օննիկ աղայի ճաշարանը, Մեծ փողոց շաքարավաճառ Հաճի Սալիմ աղայի թիւ 54 խանութը, Թաքսիմ Պաշի Սերոբէ Աստանանի թիւ 40 մթերանոցը։ Ի Գում-գաբու Աթանասի ճաշարանին նպարավաճառ Հաճի Միհրան Աղայի թիւ 21 խանութը։ Ի Քանկալթուլումպա Մէյտան Մարսուաղայի թիւ 113 գրօսարանը։

Հետզհետէ բացուելիք մթերանոցներն ալ պիտի ծանուցուին կարգաւ։ 691

ՏԻԳՐԱՆ ՄՕՍԵՍ ՉԱԿ․ ՕՃԱՂԱՆ

Նէլսէյ, Կ․ Պոլիս, 13 գեկտ․ 1885

Պարոն Սէդդ եւ Պաւուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս չկրող չեմ փորձեր ընել, այլ համեմատ ուրիշներու փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձե Մօրիւ ձկան իւղն, եւ այդ վիճակին մէջ գիրտա խառնելով, եւ մաքրելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զոր ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անոր հաշուած է, մանաւանդ այգ յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ․ Ս․ Ս․ ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Վսեմ․ Սուլթանին

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ 1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ — ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ 20 ՍԷՖԷՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԵՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ. 771

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

„ՖԻՆԻՔՍ"

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000 — Հիմնուած է Լոնտոն յամի 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փոխարէնս համար։ 618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ սոյն ագրելոյս, այլ ունիմք լիագոյր իշխանութիւն հրդեհագրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Շ. ՍՈՒԻԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Կամարճի գէմ, Քօմիսիոն խանի անկիւնը։

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՄՔԵՐԻ

Գալէփօսլըմանլըէ, Էզինէ, Այվաճըք, Լափսաքի գազալէրինին սէնէի հալիէ պալամութ իչարը աղուստօսուն 25տէն իթիպարէն էյլուլուն 26սընա գատար 31 կիւն միւտտէթլէ միւզայէտէյէ վազ օլունմուշտուր. Սէնէի հալիէ պալամութ իլանէ Միտիլլի սանճագը Պալամութ իչարըլընը մեզգուր միւտտէթ դախիլինտէ էյլուլուն 15ինէ գատար թէմտիտ իտիլմիշ օլտուղունտան թալիպ օլանլարըն վէ Գոնիա վիլայեթինտէ Աքշէհիր գազասընտա Թաալի Ճիհանպէյլի Նահիէսի ալարընըն 200,000 ղրշ. սա Թալիպի իւզէրինտէ օլուպ էյլուլուն ճումաա իրթէսի կիւնի իհալէի գաթիէսինտէ իճրասը մուգարրէր օլտուղունտան պունա տախի 100տէ 1տէն նոգսան օլմամագ իւզրէ զամմ իթմէք իստէյէնլէրին մահալլէրինէ վէ եախօտ մալիէի խազինէսինտէ իչար վէ բուտտմամթ ուսուլէսինտէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 2—3

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ [illegible] Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջև

ԹՈՐԱՍՈՒԻԼԱՐՆ [illegible]

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Ալգոնօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անկէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանտէրա	1700
Աբօլլօ	1500	Կէրանիօ	2200	Բլակիօ	1500
Արկօ	2300	Կոզօ	1400	Բոլօ	1000
Արիոստօ	2000	Կրօտօ	2200	Քուինօ	2860
Գասանօ	3000	Հէրօ	2000	Րիալթօ	4400
Գորոմինօ	2200	Հիդալկօ	[illegible]	Րիմինօ	3200
Գրադօ	2000	Հիմերա	7000	Րոլլօ	3000
Գրֆֆալօ	8800	[illegible]	1200	Րոմէօ	3500
Գէլլօ	2000	Ժլակօ	5000	Րեգարիօ	3500
Գալիլէօ	3500	Ժիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Ժէլօ	2000	Սանգրիտօ	2200
Գագօ	2000	Քօրրինօ	4200	Սարֆօ	3000
Գոմօ	2700	Քօլնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Ջէրակօ	5000	Լէօ	2600	Սոլֆէրինօ	4300
Գլիօ	3500	Լէքանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գոլըրատօ	3400	Լիվօրնօ	5000	Թօսգանա	1200
Տիգօ	2500	Մալմօ	1500	Թօրինօ	2800
Տոմինօ	[illegible]	Մար Նէօ	4300	Թօրրիանօ	900
Տուրօ	4800	Մարդէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրագօ	2100	Միլօ	2000	Վոլթուրնօ	5000
Եալնամ	2600	Մուրինօ	3100	Եէնօ	3600
Եւրօբա	3000	Նէրօ	2000	Զէնօ	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	[illegible]	200
Էրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	[illegible]	200
Ֆալքօն	800	Օփորտօ	4500	Ջէրօ	140
Ֆէտօ	700	Օգօ	2000	[illegible]	120
[illegible] Մոնարք					8000
[illegible] Մոնարք					8000
Լէգիըն Մոնարք					8100

Վօլթուռնօ շոգենաւը, Նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասաւ։

Բոլըմբօ շոգենաւը, Նաւապետ Լօյտ, Լիվրբուլէն ճամբայ կ'ելլէ դէպի ամսոյս 18։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՑՕ Գործակալք Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլէթ խան, Ղալաթիա. 409

ՄՈՍ ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլէ և Մէնչէսթըրէն դէպի Պոլիս շոգենաւք

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Փանորմուս	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օռմանիլ	4000	Նէֆթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Պէրա	3000
Թիպա	3250	Լոգիօս	800
Մաներթա	3250	Օլիմբոս	800
Մարիօթիս	3250	Պէտիլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ. Ալիթօլ խան

ԿՆՈՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ

ՄԻԼՐՈՋ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ.

Ետ ի լման երկու երեք շիշ [illegible] մազերը իրենց առջի [ծարմ] գոյնին կը դարձունէ ճերմկած կամ գունաթափ [illegible] կը հաղորդէ. Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացունէ [illegible] նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։ [illegible] երկու չափով մեծ շիշերու մէջ։

[illegible] մէծ աժանատեղը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). [illegible] Պարիզ ու Նիւ-Եօրք։

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. Հ. Քիւլիւքեան եղբարց քով, Եէնի ճամի փողոց, 18, Պոլիս և Լոնտոնս [illegible], Սիւբէյքէ Բաղրսըրմ, Ղալաթիա, փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Քիւլիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին գլուխը, 17, եւ Բերայի Մեծ Փողոցը, 158, Քանծիբէ, բրիտանական դեղարանը և Ռլէօոր, հանրավաճառ, Մեծ Փողոց Բոմ, 433։

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՐՀԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ԴՈՒՏ ԻՒՂ,

Իփոփոսֆիթ կրի և սոտայի

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորու ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճաղածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, գիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Տարծ ով ատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԱՒՐԵԼ

COMP RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 30 11 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 31 12 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէանի ճամբով,

Դշ. 1.13 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Դշ. 1/13 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ Նաւահանգիստները մինչեւ պաթում առաւօտեան ժամը 11ին։

Շ. 2/14 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազդ. — Ցանկիս 31,12, երկուշաբթի օրը կ'երթեն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մինչեւ սուզիւրցը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գալով դարձին։ 605

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ամէն ամիս երկու անգամ կը բանին Լիվըրբուլ և Պոլսոյ միջև

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Ալմիրիա	7718	Գագալոնիա	4845
Եգիպտոս	7718	Պարթիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Դալմանիա	7268	Մարաթոն	2408
Բավոնիա	5587	Ալգիա	2393
Ակֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սկիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեքօ	2?43	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մորոգօ	1855
Շերպուրկ	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՕԼԻ գործակալ Thomas C. Joly Ալիքսիտասիս խան, Թիւ 401 Ղալաթիա 17

ՏՐՔ. Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

1 ՊԱՀՃԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշուելու լինտրի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասատիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամէն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակէէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 714

ՌՈՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՕՐՔՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000

Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և ժամանակին առանց որ եւ իցէ ԶԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ. Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սոքաք, Ուիթալ խան. 726

THE LANCASHIRE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՄԱՆՉԵՍԴԸՐ, ԱՆԳԼԻԱ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1852 — ՀԻՄՆԵԱԼ 1852

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
91 դկ. 31ին աւանդ. տրուած գմ.	1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ	1,362,953
Հասոյթ 1891 ին	1,051,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն, ինչպէս և նաւերու մէջ ապրանքներ, նաւահանգստին մէջ. վնասի առթին արագ և իրաւամբ վճարումն։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 Իզզէթ փաշա խան, Ղալաթիա։

Ջերմեռանդ գնեց Ներկայացուցիչ Ռ. Մ. ՊՈՆՏ (ՊՈՆՏ, ՍԻԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.) 564

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Մայիս (Ն. Տ.) 1893, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ (Առաւօտ — Իրիկուն; ժ. վ.)

	8	62	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50		
Կ. Պոլիս	6 10	6 30	7 00	7 30	8 56	9 27	10 ...	10 30	11 ..	11 45	1 30	2 ...	2 34	3 ...	4 ...	4 30	5 ..	5 30	6 ...	6 33	6 [illegible]7	7 30	7 45	...	...
Գում-գաբու	6 20	6 46	7 09	7 42	9 05	9 37	10 11	10 39	11 09	11 55	1 41	2 9	2 44	3 10	4 11	4 43	5 11	5 43	6 11	6 44	7 07	7 46	7 54	...	...
Եէնի-գաբու	6 24	...	7 13	7 46	9 0	9 41	...	10 43	...	11 59	1 45	2 13	2 48	3 14	4 15	4 47	5 15	5 47	6 15	...	7 11	...	7 58	...	...
Ցաւալ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 30	...	7 19	7 52	9 15	9 47	...	10 49	...	12 05	1 51	2 19	2 54	3 20	4 21	4 54	5 22	5 54	6 22	...	7 17	...	8 4	...	...
Եէտի-գուլէ	6 35	7 04	7 26	8 10	9 20	9 52	10 20	10 54	11 18	12 09	1 57	2 2[illegible]	3 ...	3 33	4 27	5 ...	5 28	5 59	6 29	6 53	7 22	7 58	8 7	...	...
Մագրիգիւղ	6 49	7 18	7 41	8 22	9 32	10 03	10 32	11 05	11 30	12 09	2 10	...	3 13	...	4 40	5 14	5 44	6 10	6 4[illegible]	7 4	7 34	8 12	...	...	...
Այ Ստեֆանոս	...	7 32	7 51	8 32	9 42	...	10 42	...	11 44	12 19	2 20	...	3 23	...	4 50	...	5 54	...	6 56	...	7 44	8 22	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	7 42	...	...	...	...	...	...	11 54	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 06	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ (Առաւօտ — Իրիկուն; ժ. վ.)

	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	61		
Քիւչիւք Չէք.	5 53	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	12 45	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 07	...	...
Այ Ստեֆանոս	6 05	7 02	...	...	8 11	8 52	9 53	...	10 53	...	...	12 57	...	2 58	...	3 55	5 01	...	...	6 27	...	7 22	8 01	...
Մագրիգիւղ	6 17	7 16	7 40	...	8 25	9 06	10 06	10 40	11 05	11 29	12 40	1 10	...	3 11	...	4 03	5 14	5 42	6 15	6 43	7 11	7 44	8 14	...
Եէտի-գուլէ	6 33	7 28	7 55	8 12	8 3[illegible]	9 19	10 19	10 53	11 17	11 42	12 52	1 23	2 27	3 24	3 54	4 25	5 30	5 55	6 31	6 54	7 35	8 07	8 30	...
Սամաթիա	6 37	7 33	...	8 16	...	9 24	10 24	10 57	11 21	11 46	12 57	1 28	2 31	3 29	3 58	4 29	5 34	6 02	6 35	6 58	7 38	...	...	...
Ցաւալ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 43	7 39	...	8 22	...	9 30	10 30	11 03	11 27	11 52	1 03	1 34	2 37	3 3[illegible]	4 04	4 35	5 40	6 08	6 41	7 04	7 43	...	...	...
Գում-գաբու	6 48	7 44	8 04	8 28	8 48	9 35	10 38	11 08	11 33	11 58	1 08	1 38	2 42	3 41	4 08	4 39	5 46	6 11	6 45	7 08	7 53	8 23	8 39	...
Պոլիս	6 56	7 52	8 12	8 36	8 56	9 43	10 46	11 16	11 41	12 06	1 16	1 46	2 50	3 49	4 16	4 47	5 54	6 22	6 53	7 16	8 01	8 32	8 47	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք 61 և 6[illegible] թիւ կառախմբոց մէջ [illegible] ցնոր անօրինութիւն, թիւ 8, 9, 10, 13, 38, 41, 42 և թիւ 45 կառախումբերը միայն [illegible] ի Չէքմէճէ-Պրանճա։ 1

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ	» 6,889,695
Տարեկան հասոյթ	» 16,890,344

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՉ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ ֆռանք 2,585,853

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև ծովատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ըն. [illegible] միացած է եւրոպեան 13 յուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամ ու պահեստի դրամն է աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր Ներկայացուցիչ Հաւաքն Թուրքիոյ